

**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-8594

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.136/13/2023.

A tanács tagjai: Dr. Szvetnik Ágnes közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Uherné Dr. Laczi Orsolya közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
(Budapest, Riadó u. 5.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Simon Enikő felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Budapest, Riadó u. 5.)

Az ajánlatkérő/beszerző: Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt.
(Pécs, Nyugati Ipari út 8.)

Az ajánlatkérő/beszerző képviselője: Dr. Fecskovics Erzsébet ügyvéd
(Budapest, Perényi u. 14/A.)

Az I. r. kérelmezett: Nemzetközi Testőr Biztonságügyi Kft.
(Budapest, Erzsébet krt. 28.)

Az I. r. kérelmezett képviselője: Hargitai-Mezőfi Ügyvédi Iroda
(Budapest, Frankhegy u. 11. 11/41.)

A II. r. kérelmezett: Ren Plats Kft.
(Pécs, Illyés Gyula út 22. mz. 14.)

A III. r. kérelmezett: Testőr-Audit Nemzetközi Biztonsági Tanácsadó és Auditáló Szolgáltató Kft.
(Budapest, Erzsébet krt. 28.)

A III. r. kérelmezett képviselője: Hargitai-Mezőfi Ügyvédi Iroda
(Budapest, Frankhegy u. 11. 11/41.)

A (köz)beszerzés tárgya, szerződés/mellőzés értéke: „Őrzés-védelmi feladatok ellátása II. - 1. rész: Őrzés-védelmi feladatok ellátása: Pécs, Diófa utca 4.”– 51.158.400/29.193.360.-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T – ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Kbt. 4. § (1) bekezdését, ezt meghaladóan a jogorvoslati eljárást megszünteti.

A Döntőbizottság az ajánlatkérő/beszerzővel szemben a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése miatt 1.000.000.-Ft, azaz egymillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő/beszerző és a kérelmezettek között 2022. július 5. napjától történő teljesítés alapját képező megállapodás semmis.

A Döntőbizottság megállapítja továbbá, hogy a tárgyi megállapodás tekintetében az eredeti állapot nem állítható helyre.

A Döntőbizottság az érvénytelenség jogkövetkezményeként az ajánlatkérő/beszerzővel szemben további 1.000.000.-Ft, azaz egymillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérő/beszerzőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat jogorvoslati eljárást megszüntető rendelkezése ellen a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül közigazgatási perben kereseti kérelem terjeszthető elő. A határozat érdemi része ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. A nyertes közös ajánlattevők 2020. július 31. napján az „Örzésvédelmi feladatok ellátása” tárgyú közbeszerzési eljárás során közös ajánlattétel benyújtására vonatkozó konzorciumi megállapodást (továbbiakban: Megállapodás) kötöttek egymással.

A Megállapodás 1. pontja szerint „[...] Felek a jelen nyilatkozat aláírásával kijelentik, hogy nyertességük esetén az szerződésében vállalt valamennyi kötelezettség teljesítéséért korlátlan és egyetemleges felelősséget vállalnak az Ajánlatkérő irányában.[...]”, továbbá „[...] Közös akarattal ezennel úgy nyilatkozunk, hogy az eljárás szerződés teljesítése során a közös Ajánlattevő vezetőjének szerepét a Nemzetközi Testőr Biztonságügyi Kft (cégnév) látja el [...]”

2. Az ajánlatkérő az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (továbbiakban: EKR) EKR000703262020 azonosítószámon a Kbt. 112. §-a szerint, a nyílt eljárás nemzeti eljárásrendben irányadó szabályainak alkalmazásával közbeszerzési eljárást indított „Örzésvédelmi feladatok ellátása II.” tárgyban 2020. július 21. napján. A Közbeszerzési Értesítőben (továbbiakban: Értesítő) KÉ 13252/2020 iktatószámon, 2020. július 22. napján közzétett ajánlati felhívás (továbbiakban: felhívás) II.1.6) pontja szerint biztosított volt a részajánlattétel lehetősége. A közbeszerzés kettő részből állt, ajánlat valamennyi rész tekintetében benyújtható volt.

3. A felhívás II.2.4) pontja szerint a közbeszerzés 1. részének mennyisége az alábbiak szerint került meghatározásra: „A Tüke Busz Zrt. által a Volán Zrt. Műszaki Üzem (7622 Pécs, Diófa u. 4.) telephelyén tárolt autóbuszok vonatkozásában az élőerős őrzésvédelmi tevékenység végzése napi 24 órában folyamatosan (06.00-18.00 között 2 fő, 18.00-06.00 között 3 fő) 12 hónapon keresztül [összesen (2 fő x 12 óra + 3 fő x 12 óra) x 365 nap = 21 900 óra/12 hónap]. A részletes feladatleírást a Dokumentáció tartalmazza (II. Műszaki leírás).”

4. A felhívás II.2.5) pontja szerint az értékelési szempontok az alábbiak:

Értékelési szempont	Súlyszám
1. Ajánlati ár (nettó Ft/óra/fő)	70
2. M.2. a) alkalmassági feltétel igazolására bemutatott szakember ott meghatározott releváns szakmai gyakorlata 36 hónapon felüli időtartamának összege (minimum 0, maximum további 36 hónap)	10
3. M.2. b) alkalmassági feltétel igazolására bemutatott szakember ott meghatározott releváns szakmai gyakorlata 36 hónapon felüli időtartamának összege (minimum 0, maximum további 36 hónap)	10
4. M.2. c) teljesítésbe bevonni kívánt 2 fő szakember 24 hónap/fő feletti, őrzés-védelmi területen szerzett többlet tapasztalata (min. 0, max. további 36 hónap szakemberenként)	10

5. A felhívás II.2.7) pontja szerint a szerződés időtartama 12 hónapban került jelölésre, mely szerződés nem meghosszabbítható. A felhívás II.2.12) pontja szerint a közbeszerzés nem európai uniós alapokból finanszírozott.

6. A felhívás III.1.3) pont M.2. pontja szerint „Alkalmatlan az ajánlattevő (közös ajánlattevő), amennyiben nem rendelkezik: [...]

c) 2 fő, egyenként legalább 24 hó őrzés-védelmi szakmai gyakorlattal rendelkező szakemberrel. A fenti pozíciók között átfedés megengedett. Szakmai felsővezető fogalma alatt ajánlatkérő az ajánlattevőnél a szakmai munkát irányító legmagasabb beosztásban lévő vezető szakembert érti (Például: ügyvezető, vagy vezérigazgató, vagy szakmai igazgató, vagy biztonsági igazgató.)”

7. Az ajánlattételi határidő lejártáig, 2020. augusztus 4. napján 14:00 óráig a közbeszerzés 1. része tekintetében öt ajánlatot nyújtottak be, köztük a Nemzetközi Testőr Biztonságügyi Kft., a Ren Plats Kft., valamint a Testőr-Audit Nemzetközi Biztonsági Tanácsadó és Auditáló Szolgáltató Kft. közös ajánlattevők (a továbbiakban: kérelmezett) is.

8. A kérelmezett ajánlata részét képező, 2020. július 31. napján kelt nyilatkozatban az M.2.c) alkalmassági feltétel igazolására és értékelési részszerzőpont tekintetében B. J. és B. E. szakemberek kerültek bemutatásra.

9. Az ajánlatkérő a 2020. október 7. napján megküldött, az ajánlatok elbírálásáról készített írásbeli összegezésben az eljárást eredményessé nyilvánította, nyertesként a kérelmezettet nevezte meg.

10. A Közbeszerzési Döntőbizottság (továbbiakban: Döntőbizottság) a 2021. január 12. napján kelt, D.471/22/2020. számú határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdéseit és a Kbt. 72. § (3) bekezdését, ezért megsemmisítette a közbeszerzés 1. és a 2. részét lezáró döntéseket, és az ezt követően meghozott valamennyi ajánlatkérői döntést.

11. Az ajánlatkérő a 2021. február 22. napján megküldött, az ajánlatok elbírálásáról készített, módosított írásbeli összegezésében az eljárást eredményessé nyilvánította.

12. A Döntőbizottság a 2021. június 7. napján kelt, D.139/16/2021. számú határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 73. § (2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, ezért megsemmisítette a közbeszerzés 1. részét lezáró döntésnek a kérelmezői ajánlat érvénytelenségét megállapító részét.

13. Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást a 2021. június 17. napján megküldött, az ajánlatok elbírálásáról készített, ismételten módosított írásbeli összegezésben eredményessé nyilvánította, amely alapján az Értesítőben 2021. július 26. napján, KÉ 13736/2021 iktatószámom közzétett eljárás eredményéről szóló tájékoztatóban a közbeszerzés 1. rész tekintetében nyertes ajánlattevőként a kérelmezettet jelölte meg.

14. Az ajánlatkérő és a kérelmezett között 2021. július 2. napján került sor a nettó 1976.- Ft/óra/fő óradíjat tartalmazó vállalkozási szerződés (továbbiakban: szerződés) megkötésére. A szerződés 30. pontja szerint annak időtartama 2021. július 5.–2022. július 5.

15. A szerződés megkötésének napján az M.2.c) alkalmassági feltétel igazolására és értékelési részszerzőpont tekintetében bemutatott B. E. szakember személyében cserére került sor, helyette M. I. szakember került bemutatásra az ajánlatkérő részére.

16. A szerződés írásbeli módosítására egy alkalommal került sor, amely a jelen jogorvoslati eljárás tekintetében nem bír relevanciával.

17. A kérelmezett 2022. július 1-jén kelt levelében az alábbiakról tájékoztatta az ajánlatkérőt. „...Erre tekintettel cégünk a Ptk. 6:583. § szerinti Megbízás nélküli ügyvitel keretében fog eljárni, anélkül, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna, és az ügyet úgy fogja ellátni, amint azt a TŰKE BUSZ Zrt. érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára cégünk beavatkozik. Hivatkozunk a Ptk. 6:585. § (1) bekezdésére, ami szerint a megbízás nélküli ügyvivő köteles azt, akinek érdekében beavatkozott, beavatkozásáról késedelem nélkül értesíteni; egyebekben őt a megbízott kötelezettségei terhelik. Kérjük, jelen levelünket szíveskedjenek az itt szabályozott értesítésnek tekinteni...”.

18. A Közbeszerzési Hatóság a 2022. augusztus 11. napján kelt, SZE-00102/03/2022 iktatószámú végzésével - figyelemmel a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések teljesítésének és módosításának Közbeszerzési Hatóság által végzett ellenőrzéséről szóló 308/2015. (X. 27.) Korm. rendelet 4. §-ára, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 103. § (1) bekezdésére - a tárgyi közbeszerzési eljárás eredményeként az ajánlatkérő és a kérelmezett között megkötött szerződés teljesítésének és módosításának szerződés-ellenőrzési eljárás keretében történő ellenőrzését rendelte el.

19. A kezdeményező a tényállástisztázó végzéseiben felhívta az ajánlatkérőt és a nyertes közös ajánlattevőket a közbeszerzési eljárás teljes iratanyagának megküldésére, valamint a szerződés teljesítésével kapcsolatos adatszolgáltatásra és nyilatkozatok megtételére, továbbá ajánlatkérőt az EKR-ben rögzített dokumentumokhoz és eljárási adatokhoz való hozzáférési jog megadására hívta fel.

20. A hivatalbóli kezdeményező 2022. augusztus 11-én a SZEF-00102/04/2022 számú végzés alapján kérte többek között az alábbiak megküldését:

- az eljárást megindító felhívás II.2.5) pontjában előírt minőségi és ár értékelési szempontok körében megajánlott, valamint a III.1.3) pontjában előírt Műszaki, illetve szakmai alkalmassági követelmények tekintetében az M.2. pont szerinti alkalmassági feltétel igazolásában szereplő szakember, valamint a teljesítésbe történő bevonását, a teljesítés folyamatában történő részvételét igazoló valamennyi dokumentumot, valamint arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a hivatkozott szakember hol, mikor és mely munkafolyamatokban vett részt, továbbá kérem, nyilatkozatát dokumentumokkal támassza alá,
- a Szerződés teljesítésére vonatkozó valamennyi iratot, különös tekintettel az ellenérték kifizetésével kapcsolatos dokumentumokra (pl.: (rész)számlák, közvetlenül a (rész)számlák mellé csatolva a melléklet(ek), nyilatkozat(ok) és a (rész)teljesítési igazolás(ok), valamint a (rész)számlák kiegyenlítésével kapcsolatos átutalásról szóló banki kivonatok, jelenléti ívek stb.),
- nyilatkozatát a szerződésmódosítás(ok) indokáról, tartalmáról, időpontjáról, jogalapjáról, valamint részletesen indokolja annak jogszerűségét, továbbá kérem, nyilatkozatát dokumentumokkal támassza alá,
- arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a teljesítés során sor került-e a Nyertes közös ajánlattevők részéről akadályközlésre, amennyiben igen, kérem, tételesen tüntesse fel az akadályközlésekben hivatkozott valamennyi akadályozó körülményt, annak okát, fennállásának kezdő és befejező időpontját, annak jogszerűségét, nyilatkozatában mutassa ki a teljesítésre gyakorolt hatását, továbbá nyilatkozatát dokumentumokkal támassza alá.”

21. Az ajánlatkérő 2022. augusztus 22-én megküldte nyilatkozatait és a kezdeményező által kért dokumentumokat, ennek során a szakember változtatásáról szóló nyilatkozatot, valamint a szakemberek igénybevételeit igazoló jelenléti íveket.

22. A III. r. kérelmezett 2022. szeptember 5-i nyilatkozatában bemutatta B.J. és M.I. szakemberek tekintetében a munkaügyi nyilvántartást, az óraelszámoló lapot és a teljesítés összesítését, mely alapján B.J. szakember 2021. augusztus 25-26-ától 2021. október 12-13-ig, valamint M.I. szakember 2021. szeptember 27-28-tól 2021. novemberig 24-25-ig 36-36 órát töltött munkavégzéssel a szerződés teljesítése során.

23. A kezdeményező 2022. november 4-én SZEF-00102/16/2022 számú végzése alapján hívta fel az ajánlatkérőt az alábbi hiánypótlásra: „küldje meg az alábbi számlákhoz tartozó kifizetési igazolásokat:

- S2220383 számú számla a 2022. március havi teljesítésről,
- S2220437 számú számla a 2022. április havi teljesítésről,
- S2220603 számú számla a 2022. május havi teljesítésről,
- S2220800 számú számla a 2022. június havi teljesítésről,
- küldje meg a 2022. június hónapához tartozó szakmai igazolólapot, a nyertes ajánlattevői számlát, a számla kifizetési igazolását,

- amennyiben a 2022. február 7. napján kelt díjmelési javaslaton túl a szerződésmódosítással kapcsolatban keletkezett további dokumentum (pl.: egyeztetés, megbeszélés emlékeztetője, jegyzőkönyve, stb.), küldje meg azokat,
- ismertesse, hogy hogyan került meghatározásra a szerződésmódosítás szerinti 56.385.999,- Ft-os szerződéses érték (5.125.999,- Ft emelkedés)."

24. Az ajánlatkérő 2022. november 11-én a felhívásra megküldte nyilatkozatait és dokumentumait.

25. A kezdeményező 2022. december 9-én a SZE-00102/22/2022 számú végzés alapján hívta fel az ajánlatkérőt nyilatkozattételre, az alkalmasságot igazoló dokumentumok körében. Az ajánlatkérő 2022. december 19-i nyilatkozata mellé csatolta B.J. és M.I. szakemberek tekintetében az óraelszámoló lapokat.

26. A kezdeményező 2023. január 30-án kelt SZE-00102/30/22 számú végzésében az ajánlatkérőt az alábbiak csatolására hívta fel:

- „• küldje meg a 2022. december 19. napján kelt nyilatkozatában hivatkozott, 2022. július 1-4. közötti időszakra vonatkozó teljesítéshez (nettó 484.320,- Ft) tartozó, 2022. július havi szakmai igazolólapot, számlát, illetve az ellenérték kifizetésének igazolását,
- amennyiben a Nyertes közös ajánlattevők által benyújtott, 2022. július havi, 1860 óra teljesítésről szóló szakmai igazolólap igazolja a Szerződés szerinti, 2022. július 1-4. napja közötti időszakra vonatkozó teljesítést, mutassa be, hogy a teljesítésigazoláson mely további szerződés szerinti teljesítés, milyen arányban szerepel,
- amennyiben a Nyertes közös ajánlattevők által benyújtott, S2221015 számú számla került kiállításra a Szerződés szerinti, 2022. július 1-4. napja közötti időszakra vonatkozó teljesítésről, mutassa be, hogy a számlán szereplő összegben mely további szerződés szerinti teljesítés, milyen arányban szerepel,
- küldje meg a 2021. július 2. napján kelt nyilatkozat szerinti szakembercseréhez [M.2.c) alkalmassági feltétel igazolására, valami értékelési részszempontként figyelembe vett B. E. szakember helyett B. J. szakember] való ajánlatkérői hozzájárulással kapcsolatos dokumentumokat.”

27. Az ajánlatkérő 2023. február 9-i válaszában az alábbiakat közölte: „Hivatkozva a fenti iktatószámú végzésükre az alábbi válaszokat kívánjuk előadni:

- jelen nyilatkozat mellékleteként csatolva megküldjük a kért időszakra vonatkozó teljesítési és pénzügyi dokumentációt.
- a szerződés lejártát megelőzően társaságunk elkezdte a következő időszakra vonatkozó közbeszerzési eljárás előkészítését, azonban az egész Európát sújtó pandémiás és háborús helyzet Ajánlatkérőt is jelentősen érintette. A cég dolgozói egészségének a megóvása mellett előre nem látott és nem kalkulálható többlet munkaerő-és anyagi ráfordítást igényelt, hogy Ajánlatkérő, mint közszolgáltató, továbbra is tudjon működni és a közszolgáltatási szerződésben vállalt kötelezettségének eleget tudjon tenni, a drasztikusan megnövekedett üzemanyag és alkatrész árak és készlethiányok mellett is. Ezen előre nem látható és tervezhető körülmények, valamint a korábbi jogorvoslati eljárások okán Ajánlatkérő csupán a szerződési időszak lejártá után tudta véglegesíteni az új időszakra vonatkozó közbeszerzési dokumentációját. Ennek ellenére nem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy ezen rendkívül nehéz körülmények mellett is biztosítani kell Pécs Megyei Város közösségi közlekedését, melynek egyik alapvető feltétele az, hogy az önkormányzati vagy (tehát közvagyon) részét képező autóbuszok, elektromos autóbusz töltők, alkatrész készletek és ennek kiszolgáltatását biztosító infrastruktúra őrzés-védelme biztosított legyen. Felelős közszolgáltatóként ezt a

körülményt nem lehetett figyelmen kívül hagyni, függetlenül attól, hogy a korábbi ajánlati felhívás és a Kbt. előírásai a szerződés hosszabbítást nem teszik lehetővé. A fentiek okán fordultunk nyertes ajánlattevőhöz, hogy az ellenőrzési körünkön kívül eső, elháríthatatlan okból kialakult helyzetben milyen körülmények mellett lehet biztosítani az önkormányzati vagyron védelmét, ezzel biztosítva több, mint 100 000 ember közlekedését. Az Ajánlattevővel való egyeztetés, valamint a kialakult és következetes jogalkalmazási és bírósági joggyakorlat alapján jutottunk arra, hogy a szerződés lejárt és az új közbeszerzési eljárás jogerős befejezése közötti időtartamban a nyertes ajánlattevő a Ptk. 6:583. szerint minősülő megbízás nélküli ügyvitel keretében biztosítja az önkormányzati vagyron védelmét, valamint a közszolgáltatás zavartalan működését a csatolmányban szereplő levélben rögzített feltételek mellett. Ezen körülmények okán szerepel a teljes júliusi hónap egy számlában és egy szakmai igazoló lapon, mivel a felek ugyanazok voltak mindkét időszak során. A teljeskörűség érdekében tájékoztatjuk a T. Közbeszerzési Hatóságot, hogy március 01-től már az új közbeszerzésen nyertes ajánlattevő látja el a szolgálatot a Kbt. hatálya alá tartozó jogviszony keretében.

- A T. Közbeszerzési Hatóság által hivatkozott /M.2.c/ alkalmassági feltétel vonatkozásában B.E. szakember helyett M.I. szakember lett bevonva - aki a Testőr Audit Kft. közös ajánlattevő munkavállalója - a végzésben hivatkozott B.J szakember helyett, aki már a nyertes ajánlatban bemutatásra került, és a későbbi teljesítésben részt is vett.”

28. Az ajánlatkérő a nyilatkozata mellékleteként megküldte a nyertes közös ajánlattevők 2022. július 1. napján kelt levelét, amely szerint „Hivatkozással tájékoztatásukra, a TÜKE BUSZ Zrt és a Nemzetközi Testőr Biztonságszolgálati Kft, a Testőr-Audit Nemzetközi Biztonsági Tanácsadó és Auditáló Szolgáltató Kft valamint a Ren Plats Kft. között 2020. július 22-én megkötött „Őrzés-védelmi feladatok II. ” tárgyú 1. részre közbeszerzési szerződés (Őrzés-védelmi feladatok ellátása Pécs, Diófa utca 4.) 2022. július 5- vel lejár. A szerződés az Ajánlati Felhívás szerint nem hosszabbítható. Figyelemmel a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontjára a szerződést nem tudjuk meghosszabbítani, minthogy az a Kbt. hivatkozott rendelkezése szerint semmis lenne. [...] Erre tekintettel cégünk a Ptk. 6:583. § szerinti megbízás nélküli ügyvitel keretében fog eljárni, anélkül, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna, és az ügyet úgy fogja ellátni, amint azt a TÜKE BUSZ Zrt. érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára cégünk beavatkozik. Hivatkozunk a Ptk. 6:585. § (1) bekezdésére, ami szerint a megbízás nélküli ügyvivő köteles azt, akinek érdekében beavatkozott, beavatkozásáról késedelem nélkül értesíteni; egyebekben őt a megbízott kötelezettségei terhelik. Kérjük, jelen levelünket szíveskedjenek az itt szabályozott értesítésnek tekinteni. Hivatkozunk a 6:585. § (2) bekezdés első fordulatra, ami szerint „Ha a megbízás nélküli ügyvivő beavatkozása helyénvaló volt, őt a megbízott jogai illetik” és mindezekre tekintettel a 2022. július 6-i határidőtől kezdődően az alábbi díjak alapján jogosult számlát kiállítani a TÜKE BUSZ Zrt. részére: nettó 2018 Ft/óra/fő + ÁFA. Előzetesen arról is tájékoztatni kívánjuk Önt, hogy amennyiben a szolgáltatás átadása 2022 szeptember 1-ig nem realizálódik, az esetben 2022. szeptember 1-től az élőerős őrzés védelmi szolgáltatást csak nettó 2400 Ft/óra/fő + Áfa vállalási díjon vállaljuk teljesíteni.”

29. A kezdeményező SZE-00102/31/2022 számú végzésében a kérelmezettet is felhívta a teljesítéssel kapcsolatos kérdések tisztására.

30. A kérelmezett 2023. február 8-án megadott felvilágosításában az alábbiakat ismertette: „1.-3. bekezdés kérdéseire válasz a 2022. július 1-4. közötti teljesítések vonatkozásában: a Nyertes közös ajánlattevők által – 2022.08.18.-án megküldött válaszában keretében -

benyújtott S2221015 számú számla és a hozzá csatolt szakmai teljesítési igazolólap tartalmazza a 2022. július 1-4. napja közötti időszakra vonatkozó szerződéses teljesítést.

A teljesítési igazolás szerint a hónap minden egyes napján napi 60 óra teljesítés történt, így a 2022 július havi teljesítésből 4 nap x 60 óra azaz 240 óra teljesítés vonatkozott az Őrzés-védelmi feladatok ellátása Pécs Diófa u. 4. tárgyú közbeszerzési eljárásra. Értéke 240 óra x 2018Ft/óra/fő egyenlő nettó 484 320 Ft (szerződéses érték). A hivatkozott szerződés nem került hosszabbításra, a szerződés teljesítése ezzel a 240 órás teljesítéssel lezárult.

Az S 2221015 számú számla fennmaradó értéke, azaz 2022. július 5. - 31. közötti teljesítés a Ptk. 6: 585 jogszabályi hivatkozás alapján került leszámlázásra (megbízás nélküli teljesítés). Értéke: 1620 óra x 2018 Ft = nettó 3 269 160 Ft

A számla kiegyenlítése a csatolt banki igazolás szerint 2022. november 9-én történt meg egy összegben.

4. bekezdés kérdésére a válasz

Hivatkozással 2022. 08.18-án megküldött Testőr Kft és Testőr Audit Kft válasza, valamint a becsatolt Ajánlatkérő tájékoztatására vonatkozó 2021.07.02. levelünkre, az M.2. c alkalmasság és értékelés vonatkozásában B.E. szakember helyett nem B.J. hanem M.I. (a Testőr Audit Kft munkavállalója) került bevonásra. Ezzel kapcsolatos tájékoztatót ismételtelen megküldjük kérésükre. Ajánlatkérőtől a szakember csere vonatkozásában más írásos visszaigazolás a szakember csere elfogadására a becsatolt iraton kívül nem áll rendelkezésre. B.J. szakember az ajánlatban került bemutatásra és a teljesítésben is részt vett a korábban megküldött iratok szerint.”

31. A hivatalbóli kezdeményező 2023. február 15-én SZEf-00102/34/22 számú végzésében az alábbiakra hívta fel az ajánlatkérőt: „a mellékleteként megküldött nyomtatványon szíveskedjen nyilatkozni arra tekintettel, hogy:

- a szerződés-ellenőrzési eljárás során a Hatóság tényállás tisztázó végzésében megjelölt valamennyi dokumentum, illetve azok mellékletei a Hatóság részére hiánytalanul megküldésre kerültek.”

32. A kezdeményező 2023. február 16-án SZEf-00102/38/22 számú végzésében felhívta az ajánlatkérőt az alábbiakra: „tekintettel a 2023. február 9. napján kelt nyilatkozatában foglaltakra, küldje meg a közbeszerzési szerződést követően, megbízás nélküli ügyvitel címen történt teljesítés során kiállított dokumentumokat (többek között: számla, teljesítésigazolás, számlák kifizetését igazoló dokumentumok).” Az ajánlatkérő 2023. március 9-én megküldte nyilatkozatait.

33. A kezdeményező 2023. március 10-én kelt SZEf-00102/47/22 számú végzésében felhívta az ajánlatkérőt, hogy küldje meg a 2022. novemberi teljesítésről kiállított, S2221722 számú, nettó 3.456.000,- Ft értékű, a 2022. decemberi teljesítésről kiállított, S2221920 számú, nettó 3.571.200,- Ft értékű, a 2023. januári teljesítésről kiállított, T230008 számú, nettó 3.571.200,- Ft értékű, valamint a 2023. februári teljesítésről kiállított, T230273 számú, nettó 3.196.800,- Ft értékű számlák kifizetésével kapcsolatos dokumentumokat, amennyiben ezen számlák kifizetésére még nem került sor, nyilatkozzon erről.”

34. Az ajánlatkérő 2023. március 29-én teljesítette a felhívást.

35. A kezdeményező 2023. március 31-én készítette el az SZEf-00102/50/22 számú eljárást lezáró jegyzőkönyvét.

36. A szerződés-ellenőrzési eljárást lezáró jegyzőkönyv 2023. március 31. napján került kiállításra.

A jogorvoslati kezdeményezés

37. A hivatalbóli kezdeményező 2023. április 6-án előterjesztett kezdeményezésében 5 kezdeményezési elemet terjesztett elő. Indítványozta jogsértést megállapítását, továbbá az ajánlatkérővel és a nyertes közös ajánlattevőkkel (a továbbiakban: kérelmezett) szemben bírság kiszabását. Közölte, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdése szerint a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja szerint a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja alapján kezdeményezett jogorvoslati eljárás esetén a tudomásra jutás időpontja megegyezik a Kbt. 187. § (2) bekezdés j) pontja szerint lefolytatott hatósági ellenőrzés befejezésének napjával.

38. A kezdeményező az első kezdeményezési elemben kérte annak megállapítását, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 138. § (2) bekezdését.

39. Kifejtette, hogy a Kbt. 138. § (2) bekezdése az alkalmassági követelmények igazolásában részt vevő személyeknek, szervezeteknek a szerződés teljesítésében történő kötelező részvételét határozza meg. A rendelkezés célja, hogy a szerződés teljesítésébe kötelező legyen azokat a személyeket, szervezeteket bevonni, akik azt biztosították, hogy a nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítésére alkalmasnak minősüljön.

40. Rögzítette, hogy a kérelmezett ajánlatában az M.2.c) alkalmassági feltétel igazolására B. J. és B. E. szakembereket mutatta be, majd B. E. szakember tekintetében a teljesítéskor cserére került sor, helyette M. I. szakember került bemutatásra az ajánlatkérő részére.

41. A hivatalbóli kezdeményező kiemelte, hogy álláspontja szerint a kérelmezett azzal, hogy ajánlatot tett, egyúttal alávetette magát a Kbt. előírásainak, így a közbeszerzési szerződés teljesítése során a Kbt. által előírt kötelezettségeket be kellett tartania. A szerződés tárgya élőerős őrzés-védelmi feladatok ellátása volt napi 24 órában folyamatosan, 12 hónapon keresztül. A szerződés tárgyából következően a szakemberek bevonására a szerződés teljes időtartama alatt szükség van, nem elegendő csupán alkalmasságukkal bevonni a teljesítésbe. A szerződés jellege azt követeli meg, hogy az alkalmasság igazolásához igénybe vett B. J. és M. I. szakember teljesítésbe történő bevonása teljeskörű legyen, így alkalmazásuk nem mellőzhető.

42. A kezdeményező a kérelmezett azon nyilatkozatából, hogy az alkalmasság igazolására bemutatott szakemberek hogyan, milyen mértékben, időtartamban kerültek a szerződés teljesítésébe bevonásra az alábbiakat állapította meg:

Szakember	Teljesítés napja	Teljesítés időtartama (óra)
B. J.	2021. augusztus 25-26.	12
	2021. szeptember 17-18.	12
	2021. október 12-13.	12
M. I.	2021. szeptember 27-28.	12
	2021. október 22-23.	12
	2021. november 24-25.	12

43. A kezdeményező szerint megállapítható, hogy a szerződés 12 hónapos időtartama alatt mindösszesen 3-3 alkalommal mind B. J. szakember, mind M. I. szakember 36-36 óra

időtartamban vett részt a szerződés teljesítésében. A kérelmezett 3. 2022. szeptember 5. napján kelt nyilatkozata értelmében 36-36 óra időtartamú teljesítés került bemutatásra, míg a 2022. december 15. napján kelt nyilatkozatában azt ismertette, hogy „B.J. és M.I. szakemberek a Testőr- Audit Kft munkavállalói, akik az Őrzés-védelmi feladatok ellátása Pécs Diófa utca 4. telephelyen a 2022. szeptember 5. napján kelt nyilatkozat és a becsatolt dokumentumok szerint vettek részt a teljesítésben a vizsgált időszakban. A Pécsi Tudásközpont Tüskeréti telephelyén vettek még részt a teljesítésben, de az egy másik szerződés keretében történt (Őrzés-védelmi szolgáltatások II. részre) amely nem tárgya a jelen vizsgálatnak.”

44. A kezdeményező kifejtette, hogy a kérelmezett összesen 21.900 óra előerős őrzés-védelmi feladatra vállalt kötelezettséget, a 36+36, azaz 72 óra részvétel a 21.900 órához viszonyítottan elenyésző mértékű, az alkalmasságot igazoló szakemberek a szerződés teljesítése időtartamának 0,33%-ában vettek részt.

45. Utalt arra, hogy a verseny tisztaságának alapelve a teljesítés során garanciális szabályként akkor érvényesül a Kbt. 138. § (2) bekezdésében foglaltak vonatkozásában, ha a szerződés teljesítése során az alkalmassági feltételek a szerződés tárgyára tekintettel folyamatosan fennállnak. Ezen követelmény azonban csak úgy érhető el, ha a szakemberek jelenléte a szerződés teljesítése során meghatározó mértékű, ekként a kérelmezett a szerződést azokkal a kondíciókkal teljesíti, amelyekre tekintettel a közbeszerzési eljárás nyertese lett, azaz a teljesítés tekintetében alkalmasnak minősült. A kezdeményező arra tekintettel tartotta elégtelennek a 0,33%-os teljesítés mértékét, hogy ezen szakemberek közbeszerzési eljárásban történő szereplése meghatározó körülmény volt, figyelemmel arra, hogy alkalmassági feltételként és értékelési részszerzőpont tekintetében is bemutatásra kerültek. Ugyanezen meghatározó jelleg azonban nem érhető tetten a teljesítésben történő részvételben, tekintettel a 0,33%-ra. Kifejtette, hogy amennyiben ezen teljesítési mérték elfogadható volna, akkor a felek éppen azon követelményeket relativizálnák, melyek a közbeszerzési eljárásban a teljesítés tekintetében előírásra kerültek.

46. Figyelemmel arra, hogy a kezdeményező szerint a rendelkezésre álló dokumentumokból kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy az M.2.c) pont szerinti alkalmassági követelmények tekintetében bemutatott szakemberek a szerződés teljesítésében az ajánlatban foglaltak megfelelően vettek részt, a becsatolt nyilvántartások tartalma nem alkalmas annak alátámasztására, hogy ezen szakemberek a szerződés teljesítésébe a Kbt. 138. § (2) bekezdésében foglaltak szerint kerültek bevonásra. Erre tekintettel kezdeményező szerint a kérelmezett megsértette a Kbt. 138. § (2) bekezdésében foglaltakat.

47. A jogsértés megtörténtének időpontjaként 2021. július 2. napját, a szerződéskötés időpontját ismertette, míg tudomásra jutás időpontjaként, figyelemmel a Kbt. 153. § (4) bekezdésére, 2023. március 31. napját rögzítette, mely időpont a szerződés-ellenőrzés befejezésének napja volt.

48. A kezdeményező második kezdeményezési elemként kérte annak megállapítását, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 138. § (4) bekezdését.

49. Előadta, hogy Kbt. 138. § (4) bekezdése az ajánlatok értékelési részszerzőpont tekintetében figyelembe vett személyeknek, szervezeteknek a szerződés teljesítésében történő kötelező részvételét határozza meg. A rendelkezés célja, hogy a szerződés teljesítésébe

kötelező legyen azokat a személyeket, szervezeteket bevonni, amelyek biztosították nyertes ajánlattevő ajánlatának nyertességét.

50. Az első kezdeményezési elemben részletesen kifejtettek szerint az M.2.c) pont szerinti alkalmasságot igazoló B. J. és B. E. (szakember cserét követően M. I.) szakemberek értékelési részszerzőpont tekintetében is figyelembe vételre kerültek, a szakemberek a jelen hivatalbóli jogorvoslati kezdeményezésben bemutatott dokumentumok alapján 36+36, azaz összesen 72 óra időtartamban vettek részt a szerződés teljesítésében.

51. Tekintettel arra, hogy kérelmezett összesen 21.900 óra előerős őrzés-védelmi feladatra vállalt kötelezettséget, a 36+36, azaz 72 óra részvétel a 21.900 órához képest elenyésző mértékű, az értékelési részszerzőpontként figyelembe vett szakemberek a szerződés teljesítése időtartamának 0,33%-ban vettek részt.

Mivel a szerződés tárgya előerős őrzés-védelmi feladatok ellátása volt napi 24 órában folyamatosan, 12 hónapon keresztül, azaz a szerződés tárgyából következően a szakemberek bevonására a szerződés teljes időtartama alatt szükség van, nem elegendő őket csupán alkalomszerűen bevonni a teljesítésbe. A szerződés jellege azt követeli meg, hogy az értékelési részszerzőpont tekintetében bemutatott B. J. és M. I. szakember teljesítésbe történő bevonása teljeskörű legyen, alkalmazásuk nem mellőzhető.

52. Kiemelte, hogy a szerződés jellegéből következően, az értékelési részszerzőpont tekintetében figyelembe vett szakemberek bevonása nem maradhat el, részvételük kötelező, figyelemmel azon körülményre, hogy a szakmai többlettapasztalatuk az ajánlatok bírálata során értékelésre került.

53. A kezdeményező álláspontja szerint a rendelkezésre álló dokumentumokból kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy az értékelési részszerzőpont tekintetében figyelembe vett szakemberek a szerződés teljesítésében az ajánlatban foglaltak megfelelően vettek részt, a becsatolt nyilvántartások szerint nem alkalmasak annak alátámasztására, hogy ezen szakemberek a szerződés teljesítésébe a Kbt. 138. § (4) bekezdésében foglaltak szerint kerültek bevonásra, amelyre tekintettel a kérelmezett megsértette a Kbt. 138. § (4) bekezdésében foglaltakat.

54. A jogsértés megtörténtének időpontjaként 2021. július 2. napját, a szerződéskötés időpontját ismertette, míg tudomásra jutás időpontjaként, figyelemmel a Kbt. 153. § (4) bekezdésére, 2023. március 31. napját rögzítette, mely időpont a szerződés-ellenőrzés befejezésének napja volt.

55. A kezdeményező harmadik kezdeményezési elemként annak vizsgálatát kérte, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 142. § (1) bekezdését.

56. Ismertette, hogy a Kbt. 142. § (1) bekezdése előírja, hogy az ajánlatkérő a szerződés teljesítése során figyelemmel kövesse a szerződéses kötelezettségek teljesítését és dokumentálja a teljesítéssel összefüggő adatokat. Figyelemmel arra, hogy a Kbt. egyéb előírást az ellenőrzés tekintetében nem tesz, az ellenőrzési kötelezettség konkrét tartalmát mindig az adott tényállás specifikumai vonatkozásában szükséges és lehet vizsgálni.

57. A kezdeményező szerint a szerződés teljesítése körében az ajánlatkérőnek ellenőriznie kellett volna a Kbt. 138. § (2) és (4) bekezdéseiben foglaltak teljesülését, azaz a felhívás III.1.3) Műszaki-szakmai alkalmasság körében az M.2.c) pont szerinti alkalmassági

követelménynek való megfelelés igazolására bemutatott szakemberek, továbbá az ajánlatok értékelésekor figyelembe vett szakemberek teljesítésbe történő bevonását.

58. Amennyiben az ajánlatkérő azt észleli, hogy a szakemberek igénybe vételére/bevonására nem a Kbt. 138. § (2) és (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően került sor, fel kellett volna hívnia a kérelmezettet a szakemberek ajánlatban foglaltak szerinti igénybe vételére/bevonására.

59. Az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia, és azokat legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni. Ekként a szerződés jellegéből adódóan, folyamatosan teljesítendő szolgáltatás során a szakemberek részvételének olyan mértékűnek kell lennie, hogy az általuk képviselt szakmai színvonal a teljesítés során kimutatható legyen. Figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérői igény mindösszesen 21.900 óra őrzés-védelmi szolgáltatás megrendelése volt, a kezdeményező szerint semmiképpen sem tekinthető elégségesnek az alkalmasságot igazoló és értékelési részszempont tekintetében figyelembe vett szakemberek 0,33%-os jelenléte.

60. Tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő a kérelmezett teljesítését szerződésszerűnek ismerte el, a szakemberek Kbt. 138. § (2) és (4) bekezdésére tekintettel történt bevonása vonatkozásában nem tett eleget a Kbt. 142. § (1) bekezdésében foglaltaknak, a becsatolt nyilvántartások tartalma ugyanis a kezdeményező szerint nem alkalmas annak alátámasztására, hogy ezen szakemberek a szerződés teljesítésében meghatározó mértékben részt vettek volna.

61. Közölte, hogy az ajánlatkérő a szerződés-ellenőrzési eljárás során nem csatolt olyan dokumentumot, mely igazolná, hogy a bemutatott szakemberek teljesítésbe történő bevonását ellenőrizte volna, melyre tekintettel a kezdeményező szerint feltételezhető, hogy nem ellenőrizte azt. Amennyiben viszont ellenőrizte, nem észlelte, hogy a kérelmezett alkalmasságát igazoló, valamint az értékelési részszempont tekintetében figyelembe vett szakemberek a szerződés teljesítésében nem vettek részt folyamatosan. A Kbt. 142. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzési és intézkedési kötelezettsége körében az ajánlatkérőnek ellenőrizni kellett volna, hogy a szakemberek bevonására megfelelő mértékben került-e sor, azaz, hogy a kérelmezett vállalásának megfelelően teljesített-e. Amennyiben az ajánlatkérő ellenőrzési kötelezettségének a Kbt. 142. § (1) bekezdése szerint eleget tesz, észlelnie kellett volna, hogy a szakemberek a 12 hónapos teljesítési időszak elenyésző részében, 4 hónapot érintően, összesen 72 órában vettek részt a teljesítésben.

62. A fentiekre tekintettel a kezdeményező szerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 142. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzési és dokumentálási kötelezettséget azzal, hogy a kérelmezett által bemutatott szakemberek teljesítésbe történő bevonását, azok szerződés teljesítésében való részvételének arányát a szerződés teljes időtartama alatt valószínűsíthetően nem ellenőrizte, ellenőrzésének eredményét nem dokumentálta, intézkedést nem tett.

63. A jogsértés megtörténtének időpontjaként 2021. augusztus 1. napját, az első teljesítésigazolás kiállításának napját ismertette, míg tudomásra jutás időpontjaként, figyelemmel a Kbt. 153. § (4) bekezdésére, 2023. március 31. napját rögzítette, mely időpont a szerződés-ellenőrzés befejezésének napja volt.

64. A kezdeményezői negyedik kezdeményezési elemként annak vizsgálatát kérte, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 19. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 4. § (1) bekezdését.

65. Előadta, hogy az ajánlatkérő és a kérelmezett 2021. július 2. napján 12 hónap időtartamra (2021. július 5.–2022. július 5.) szerződést kötöttek, amelyet annak időtartama tekintetében nem módosítottak.

66. Ismertette, hogy az ajánlatkérő 2023. február 9-i nyilatkozata szerint a szerződés lejárt és az új közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés hatályba lépése közötti időtartamban a kérelmezett „megbízás nélküli ügyvitel” keretében látta el folytatólagosan a szerződés szerinti feladatot.

67. A hivatalbóli kezdeményező álláspontja szerint a szerződés tárgya szerinti szolgáltatás szerződés lejártát követő további teljesítésére a szerződő feleknek nem volt lehetőségük, az ajánlatkérő beszerzőnek a szerződés szerinti feladatok szerződés lejártát követő időszakra történt megrendelése előtt a Kbt. 4. § (1) bekezdése alapján – a Kbt. 19. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezések figyelembevételével – közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatnia.

68. A Kbt. rendelkezéseiből következően – a Kbt. által meghatározott kivételektől eltekintve – közbeszerzési eljárás lefolytatása kötelező abban az esetben, ha a Kbt.-ben rögzített alábbi négy konjunktív feltétel megvalósul:

- a Kbt. 5-7. § szerinti ajánlatkérő szervezet,
- a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó beszerzési tárgy tekintetében,
- legalább a nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű,
- visszterhes szerződést köt.

69. Ismertette, hogy az ajánlatkérő beszerző a jelen kezdeményezés tárgya szerinti szolgáltatásmegrendelés tekintetében a Kbt. 6. §-a szerinti ajánlatkérőnek minősül, tehát a Kbt. személyi hatálya alá tartozik, a bejelentkezett ajánlatkérők nyilvántartásában EKRSZ_59877480 azonosító számon szerepel. Megjegyezte továbbá, hogy az ajánlatkérő beszerző az eredeti beszerzési igénye tekintetében is közbeszerzési eljárást folytatott le 2021. évben.

70. A hivatalbóli kezdeményező szerint a szerződés tárgya szerinti őrzés-védelmi szolgáltatás megrendelése a Kbt. 8. § (4) bekezdése szerinti szolgáltatás megrendelése.

71. Rögzítette, hogy a fentiekén túl a beszerzés értékének, valamint annak a vizsgálata szükséges, hogy a beszerzés értéke elérte-e a közbeszerzési értékhatárt, továbbá a Kbt. által meghatározott valamely kivétel fennáll-e. E körben a kezdeményező azt vizsgálta, hogy az ajánlatkérő beszerzőnek a folytatólagos szolgáltatás beszerzése vonatkozásában figyelembe kellett-e vennie az általa a Kbt. 112. §-a szerint, a nyílt eljárás nemzeti eljárásrendben irányadó szabályainak alkalmazásával lefolytatott közbeszerzési eljárás tárgyát képező beszerzés becsült értékét.

72. Kifejtette, hogy szolgáltatásmegrendelés esetén a Kbt. 19. § (3) bekezdése előírja, hogy amennyiben ugyanazon közvetlen cél megvalósítására irányuló szolgáltatásmegrendelés részekre bontva, több szerződés útján valósul meg, a közbeszerzés becsült értékének meghatározásához az összes rész értékét figyelembe kell venni, tehát az ugyanazon közvetlen célra irányultság vizsgálatakor az egyes szolgáltatások műszaki és gazdasági funkcionális egységét kell alapul venni.

73. A kezdeményező rámutatott arra, hogy a szerződés tárgya és a közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül megrendelt szolgáltatás tárgya azonos. Bemutatta, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok alapján a szerződés teljesülését, a 12 hónap elteltét követően az alábbi megrendelésekre, teljesítésigazolások, számlák kiállítására és kifizetésére került sor:

Megrendelések	szakmai igazolólap	számla			kifizetés	
		kelte	száma	összege (nettó Ft)	kelte	összege (Ft)
2022.07.04. (2022.07.06-07.31.)	2022.08.01.	2022.08.04.	S2221015	3.753.480,- (ebből 484.320,- Ft még a Szerződés szerinti teljesítés)	2022.11.09.	4.766.920,- (ebből 615.086,- Ft még a Szerződés szerinti teljesítés)
2022.07.25. (2022.08.01-08.31.)	2022.09.01.	2022.09.08.	S2221297	3.753.480,-	2022.12.22.	4.766.920,-
2022.08.29. (2022.09.01-09.30.)	2022.10.01.	2022.10.07.	S2221466	4.320.000,-	2023.01.10.	5.486.400,-
2022.09.28. (2022.10.01-10.31.)	2022.11.01.	2022.11.08.	S2221660	3.571.200,-	2023.02.07.	4.535.424,-
2022.10.28. (2022.11.01-30.)	2022.12.01.	2022.12.02.	S2221722	3.456.000,-	még nem került megfizetésre az ajánlatkérő és a kérelmezett nyilatkozata szerint	
2022.11.30. (2022.12.01-12.31.)	2023.01.01.	2023.01.03.	S2221920	3.571.200,-		
2022.12.23. (2023.01.01-01.31.)	2023.02.01.	2023.02.01.	T230008	3.571.200,-		
2023.01.27. (2023.02.01-02.28.)	2023.03.01.	2023.03.06.	T230273	3.196.800,-		
összesen						18.940.578,-

74. A kezdeményező a szerződő felek közötti szolgáltatásmegrendelés visszterhességét a fenti táblázat adataira hivatkozva állította. Véleménye szerint tényként rögzíthető, hogy a kérelmezett 2022. július 4. és 2023. február 28. napjai közötti teljesítési időtartamra vonatkozóan nyolc darab számlát állított ki mindösszesen nettó 29.193.360,- Ft összegben, melyből 18.940.578,- Ft került kifizetésre. Erre figyelemmel, azon körülmény ellenére, hogy az ajánlatkérő beszerző jelen kezdeményezés benyújtásának napjáig négy darab számla ellenértékét nem fizette meg, valószínűsíthető, hogy az ajánlatkérő beszerző beszerzési igényét közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül elégítette ki. A közbeszerzési eljárás lefolytatásának mellőzésével érintett időszak: 2022. július 4. – 2023. február 28.

75. A kezdeményező szerint kimutatható a szerződés, valamint a 2022. július 4. – 2023. február 28. közötti időszakra vonatkozó megrendelések tárgya közötti műszaki-funkcionális egység, mivel a szerződés, valamint a 2022. július 4. – 2023. február 28. napjai közötti szolgáltatásmegrendelés egyaránt az ajánlatkérő beszerző Pécs, Diófa utca 4. szám alatt található telephelye őrzés-védelmi igényének kielégítéséhez kapcsolódnak, valamint az ajánlatkérő beszerző személye azonos. Ekként a kezdeményező szerint a Kbt. 19. § (3) bekezdésére tekintettel az ajánlatkérőnek a szerződés lejártát követően a 2022. július 4. –

2023. február 28. megrendelt szolgáltatás esetében figyelembe kellett volna vennie a szerződés becsült értékét (nettó 51.158.400,- Ft).

76. Tekintettel arra, hogy a jelen hivatalbóli jogorvoslati kezdeményezés tárgya szerinti szerződés becsült értéke nettó 51.158.400,- Ft, igazoltan az ajánlatkérő beszerző legkevesebb 18.940.578,- Ft-ot kérelmezett részére megfizetett, az új őrzés-védelmi szolgáltatások megrendelésekor figyelembe veendő becsült érték nettó 70.098.978,- Ft, mely beszerzés értéke meghaladta a közszolgáltatói ajánlatkérők tekintetében a szolgáltatásmegrendelésre irányadó nemzeti értékhatárt.

77. Utalt arra, hogy a szerződés lejártát követően megrendelt szolgáltatás nem tartozik a Kbt. 111. §-a szerinti kivételi körök egyikébe sem, így álláspontja szerint az ajánlatkérő beszerző a Kbt. 6. §-a alapján, a Kbt. alanyi hatálya alá tartozó szervezetként, a Kbt. 19. § (3) bekezdésére tekintettel megsértette a Kbt. 4. § (1) bekezdését akkor, amikor a fenti jogszabályi rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva, közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül további, a Szerződés szerinti szolgáltatással azonos szolgáltatást rendelt meg a kérelmezettől.

78. A jogsértés megtörténtének időpontjaként 2021. július 4. napját, a szerződés lejártát követő első megrendelés napját ismertette, míg tudomásra jutás időpontjaként 2023. február 8. napját jelölte, amikor a kérelmezett becsatolta a 2022. július 1. napján kelt nyilatkozatát az ellenőrzési eljárásban.

79. A kezdeményező ötödik (vagylagos) kezdeményezési elemként kérte vizsgálni a Kbt. 141. § (6) bekezdésére és a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjára tekintettel a Kbt. 141. § (8) bekezdésében foglaltak megsértését az ajánlatkérő és a kérelmezettel szemben.

80. Közölte, hogy amennyiben a Döntőbizottság álláspontja szerint az ismertetett tényállás alapján a negyedik kezdeményezési elem vonatkozásában a Kbt. 4. § (1) bekezdésének megsértése nem megállapítható, akkor az ajánlatkérő és a kérelmezett megsértette a Kbt. 141. § (6) bekezdésére, valamint a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjára tekintettel a Kbt. 141. § (8) bekezdését az alábbiak okán.

81. Ismertette, hogy a Kbt. 141. § (6) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés módosítása a Kbt. 141. § (6) bekezdése értelmében jogellenes, ha a módosítás lényeges. A módosítás a Kbt. 141. § (6) bekezdése szerint lényeges, ha az eredeti szerződéses feltételektől lényegesen eltérő érdemi feltételeket határoz meg. A Kbt. 141. § (6) bekezdésének második mondata akkor valósul meg, ha egyrészt a módosított szerződéses feltétel az eredeti szerződéses feltételtől lényegesen eltér, másrészt érdemi.

82. Rámutatott arra, hogy a felhívás, valamint a szerződés alapján a szerződés tárgyát képező őrzés-védelmi szolgáltatás nyújtásának időtartama 12 hónap volt. A határozott idejű szerződés lejártát követően az ajánlatkérő továbbra is megrendelte, a kérelmezett pedig továbbra is ellátta a szerződés szerinti feladatokat a szerződés lejártá és az új közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés hatályba lépése, 2022. július 4. – 2023. február 28. napjai közötti időszakban.

83. A kezdeményező közölte, hogy az ajánlatkérő az EKR-ben EKR001378122022 azonosítószámon a Kbt. 112. §-a szerint, a nyílt eljárás nemzeti eljárásrendben irányadó szabályainak alkalmazásával közbeszerzési eljárást indított „Őrzés-védelmi feladatok ellátása” tárgyban 2022. szeptember 16. napján. A közbeszerzési eljárás eredményeként az

ajánlatkérő az „Őrzés-védelmi feladatok ellátása – 1. rész: Őrzés-védelmi fel. ellátása: Pécs, Diófa u. 4” tárgyban 2023. február 8. napján szerződést kötött a BON-SEC Vagyonvédelmi Kft.-vel. Ezen szerződésben foglaltak alapján a BON-SEC Vagyonvédelmi Kft. 2023. március 1. napján 0:00-kor megkezdte a szerződés szerinti feladatok ellátását, tehát a kérelmezett teljesítése, figyelemmel a negyedik kezdeményezés elemében részletezettekre, valamint az ajánlatkérő 2023. február 9. napján kelt nyilatkozatában foglaltakra, miszerint „[...] március 01-től már az új közbeszerzésen nyertes ajánlattevő látja el a szolgáltatást a Kbt. hatálya alá tartozó jogviszony keretében”, feltételezhetően 2023. február 28. napjáig tartott.

84. A kezdeményező álláspontja szerint a fenti táblázatos kimutatás, az ajánlatkérő nyilatkozata, valamint az ajánlatkérő azonos tárgyban lefolytatott közbeszerzési eljárása eredményeként 2023. február 8. napján megkötött szerződése alapján kijelenthető, hogy a kérelmezett a szerződés lejártát követően, megközelítőleg további 8 hónapon keresztül, díjazás ellenében látta el a szerződés szerinti feladatokat.

85. A szerződő felek álláspontja szerint a szerződés tovább teljesítése megbízás nélküli ügyvitel keretében történt, azonban a kezdeményező szerint az ajánlatkérő és a kérelmezett a szerződést második alkalommal is módosították, függetlenül attól, hogy a szerződés módosítására írásban nem került sor, ami a szerződésmódosítása Kbt. 141. § (6) bekezdése szerinti megsértését eredményezte.

86. A kezdeményező utalt a Kbt. 131. § (1) bekezdése szerint kötelező írásbeliségre, valamint a Kbt. 2. § (8) bekezdésére és a Ptk. 6:6. §-ra, mely kimondja, hogy „(1) Ha jogszabály vagy a felek megállapodása a jognyilatkozatra meghatározott alakot rendel, a jognyilatkozat ebben az alakban érvényes.

(2) Ha a jognyilatkozat meghatározott alakban tehető meg érvényesen, a jognyilatkozat módosítása, megerősítése, visszavonása, megtámadása, valamint a jognyilatkozat alapján létrejött jogviszony módosítása és megszüntetése is a meghatározott alakban érvényes.”

87. Rámutatott arra, hogy a fentiekre tekintettel a szerződő felek között létrejött szerződésmódosítás csak a kötelező alakiség megtartásával, írásban történhetett volna.

88. Előadta, hogy a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésekre háttérjogszabályként alkalmazandó Ptk. a szerződésmódosításra vonatkozó kötelező alakiség hiánya esetén az egyező akaratot tekinti egyetlen olyan elemnek, amely alapján a szerződő felek magatartása tartalmilag szerződésmódosításnak minősülhet.

89. Hivatkozott a Ptk. 6:94. § [A szerződés alaki hibájának orvoslása] pontjára, mely szerint: „(1) Az alakiség megsértése miatt semmis szerződés a teljesítés elfogadásával a teljesített rész erejéig érvényessé válik. Ha jogszabály közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalást ír elő, vagy a szerződés ingatlan tulajdonjogának átruházására irányul, a teljesítés a kötelező alakiség mellőzése miatti érvénytelenséget nem orvosolja.

(2) A szerződésnek a kötelező alakiség mellőzésével történt módosítása, megszüntetése vagy felbontása is érvényes, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött. Ha jogszabály közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalást ír elő, vagy a szerződés ingatlan tulajdonjogának átruházására irányul, a szerződésnek a kötelező alakiség mellőzésével történt módosítása, megszüntetése vagy felbontása abban az esetben is semmis, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött.”

90. A kezdeményező álláspontja szerint a felek szerződésmódosításra irányuló egyező akaratát igazolja, hogy az ajánlatkérő havi rendszerességgel megrendeléseket adott át kérelmezett részére, a kérelmezett a megrendelés alapján ellátta a szerződés szerinti szolgáltatást, az ajánlatkérő leigazolta a teljesítést, a kérelmezett a teljesítésről számlát állított ki, amely számlákat az ajánlatkérő befogadta és a számlák közül négy számla ellenértékét megfizette.

91. A kezdeményező álláspontja szerint az, hogy az ajánlatkérő új beszerzési igényére tekintettel új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül a szerződő felek a szerződés szerinti 12 hónapos időtartamot közel 8 hónappal meghosszabbították, továbbá megemelték díjat az eredeti szerződéses feltételekhez képest, lényeges érdemi változásnak tekintendő.

92. Kifejtette, hogy a Kbt. 141. § (6) bekezdése szerinti lényeges szerződésmódosítás tekintetében elsősorban olyan szerződéses feltételek, körülmények vizsgálatára kerül sor, melyek leginkább szerepet játszanak a közbeszerzési eljárásban történő részvételre vonatkozó döntésben, úgy, mint a teljesítés időtartama. A teljesítési határidő és a szerződés időtartama olyan alapvető eleme a felek jogviszonyának, amely a szerződés lényeges feltételének tekinthető, különösen arra tekintettel, hogy a Kbt. 50. § (2) bekezdés g) pontja a szerződés időtartamát, a teljesítési határidőt olyan lényeges érdemi feltételnek minősíti, amelyet a közbeszerzési eljárást megindító felhívásban rögzíteni kell. (D.61/18/2021. sz. határozat 117. pontja)

93. A hivatalbóli kezdeményező szerint a szerződés időbeli hatályára vonatkozó szerződéses rendelkezés a szerződés érdemi feltételének minősül, hiszen a szerződés időtartama olyan körülmény, amelynek ismerete, annak előzetes számításba vétele és mérlegelése befolyásolja a gazdasági szereplők közbeszerzési eljárásban való részvételi szándékát, annak eldöntését, hogy az adott közbeszerzési eljárásban tudnak-e, kívánnak-e ajánlatot benyújtani. A szerződés határideje továbbá hatással van/lehet az ajánlati ár meghatározására is, a gazdasági szereplők ugyanis ezen lényeges szerződéses feltétel ismeretében dönthetnek pl. arról, hogy egyéb, folyamatban lévő szerződéseik teljesítését szükséges-e, illetve lehetséges-e átütemezni esetleges nyertességük esetére, illetve mérhetik fel a teljesítéssel kapcsolatos kockázatokat.

94. Rögzítette, hogy a szerződő felek a szerződés határidejét közel 8 hónappal, azaz az eredeti szerződés időtartamának 2/3-ával meghosszabbították, mely lényeges módosításnak minősül, ezért az ajánlatkérő és a kérelmezett valószínűsíthetően megsértette a Kbt. 141. § (6) bekezdésében foglaltakat.

95. Közölte, hogy az ajánlatkérő a 2023. február 29. napján kelt nyilatkozata szerint ugyan elkezdte a szerződés lejártát megelőzően a következő időszakra vonatkozó közbeszerzési eljárás előkészítését, azonban az egész Európát sújtó pandémiás és háborús helyzet a „cég dolgozói egészségének a megóvása mellett előre nem látott és nem kalkulálható többlet munkaerő-és anyagi ráfordítást igényelt” az ajánlatkérőtől. „[...] Ezen előre nem látható és tervezhető körülmények, valamint a korábbi jogorvoslati eljárások okán Ajánlatkérő csupán a szerződési időszak lejártá után tudta véglegesíteni az új időszakra vonatkozó közbeszerzési dokumentációját. [...]”

96. A Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja alapján az ajánlatkérőnek a szerződésmódosítás jogszerűsége alátámasztására egyrészt olyan körülményeket kell igazolnia, amelyek szükségessé teszik a szerződésmódosítást, másrészt ezeknek a körülményeknek az ajánlatkérő

oldalán beálló, előre nem látható körülménynek kell lenniük. A kezdeményező véleménye szerint azonban a kötelező alakítás nélküli szerződésmódosítás a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja alapján sem jogszerű.

97. Rámutatott arra, hogy a szerződő felek a szerződést 2021. július 2. napján határozott időre, 12 hónap időtartamra kötötték, mely szerződés időbeli hatályát közel nyolc hónappal hosszabbították meg. A kezdeményező szerint a rendelkezésre álló dokumentumok alapján arra lehetett következtetni, hogy a szerződés időtartamát azért kellett meghosszabbítani, hogy az ajánlatkérő az új közbeszerzési eljárást eredményesen le tudja folytatni, és annak eredményeként új szerződést tudjon kötni folyamatosan fennálló őrzés-védelmi beszerzési igényének kielégítésére. Az ajánlatkérő azonban az új közbeszerzési eljárását csak 2022. szeptember 16. napján indította meg annak ellenére, hogy a kezdeményezés tárgya szerinti szerződés hatálya 12 hónap volt. Ebből következően az ajánlatkérő nem járt el kellő gondossággal, mert a közbeszerzési eljárás indítását a határozott idejű szerződés lejártának ismeretében, a szerződés eredeti lejártát megelőzően olyan időpontban kellett volna megindítania, hogy elegendő idő álljon rendelkezésére az eljárás lefolytatására és annak eredményeként a szerződés megkötésére. Figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő előtt ismert körülmény volt a szerződés időbeli hatálya, így a kezdeményező szerint a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont ca) alpontja szerinti előre nem látható körülményként az, hogy a pandémiás és háborús helyzet az ajánlatkérőt is jelentősen érintette, nem értékelhető.

98. A kezdeményező szerint a szerződés módosítása tekintetében nem állt fenn a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont ca) alpontja szerinti feltételek közül az ajánlatkérő általi előre nem láthatóság feltétele.

99. Hangsúlyozta, hogy a felek szerződésben foglaltaktól egyező akarattal történt eltérő magatartása, amelyet a kezdeményező a szerződés módosításaként értékel, nem felelt meg sem a Kbt. 141. § (6) bekezdésében, sem a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont ca) alpontjában foglaltaknak.

100. Utalt a negyedik kezdeményezési elembe rögzítettekre, a Kbt. 4. § (1) bekezdés alapján az ajánlatkérőként meghatározott szervezetek beszerzésüket közbeszerzési eljárás útján kötelesek megvalósítani, különösen a Kbt. 4. § (1) bekezdéséből és a Kbt. 141. § (4) bekezdés felvezető mondatából következően minden beszerzés előtt, így a szerződés módosítása útján megvalósult beszerzést megelőzően is – amennyiben a szerződésmódosítás a Kbt. 141. §-ában foglalt jogalapok egyike szerint sem lenne jogszerű -, közbeszerzési eljárás lefolytatása kötelező.

101. A kezdeményező álláspontja szerint a határozott időtartam letelte után felmerülő, az eredetileg a szerződés tárgyát képező mennyiségen vagy feladaton felüli szükséglet új beszerzési igénynek minősül, mely beszerzési igény megrendelését megelőzően az ajánlatkérőnek új közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatnia.

102. Előadta, hogy tekintettel arra, hogy a kezdeményezés tárgya szerinti módosítás nem felelt meg a Kbt. 141. §-ában foglalt esetek egyikének sem, a Kbt. 141. § (8) bekezdése szerint a szerződés csak új közbeszerzési eljárás eredményeként lett volna módosítható. Amennyiben a szerződés módosítására közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kerül sor, a szerződésmódosítás a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis.

103. A jogsértés megtörténtének időpontjaként 2021. július 4. napját, a szerződés lejártát követő első megrendelés napját ismertette, míg tudomásra jutás időpontjaként, figyelemmel a

Kbt. 153. § (4) bekezdésére, 2023. március 31. napját jelölte, mely időpont a szerződés-ellenőrzés befejezésének napja volt.

104. A kezdeményező 2023. június 12-i észrevételében vitatta az ajánlatkérő és a kérelmezett elkésztettségére vonatkozó hivatkozását. Közölte, hogy a Közbeszerzési Hatóság nemcsak az ajánlatkérő beszerzőt, hanem a kérelmezettet is adatszolgáltatásokra és nyilatkozatok megtételére hívta fel tényállás tisztázó végzéseivel, amelyek teljesítéséig terjedő időszak szintén nem számít bele az ügyintézési határidőbe, így a kezdeményező a Kbt. 189/A. § (2) bekezdés szerinti ügyintézési határidőt megtartotta a szerződés-ellenőrzési eljárásban.

105. A kezdeményezés negyedik és ötödik/vagylagos kezdeményezési elemei tekintetében előterjesztett eljárásjogi kifogással kapcsolatban rámutatott arra, hogy álláspontja szerint - az ajánlatkérői/beszerzői észrevételben foglaltakkal ellentétben – a teljesítésigazolás (szakmai igazolólap), valamint az S2221015 számla rendelkezésre állása önmagában nem alapozta meg a jogsértések vonatkozásában a tudomásszerzést. A tudomásszerzés időpontjaként megjelölt, 2023. február 8. napján beérkezett kérelmezetti nyilatkozatot megelőzően ezen dokumentumok ugyan a Hatóság rendelkezésére álltak, azonban a Hatóságnak a Kbt. 187. § (2) bekezdés j) pontja szerinti szerződés-ellenőrzési eljárás keretében tényállás tisztázási kötelezettsége körében arról kellett meggyőződnie, hogy a hivatkozott dokumentumok a jelen jogorvoslati eljárás tárgya szerinti szerződés teljesítéséhez kapcsolódnak-e, azaz felmerülhet-e egy jogsértés.

106. Közölte, hogy a szerződés időtartama annak III./30. pontja alapján 2021. július 5. napjától 2022. július 5. napjáig tartott. Tekintettel arra, hogy a felek az őrzés-védelmi feladatok ellátására vállalkozási szerződést kötöttek, a Ptk 6:238. §-a alapján a jelen jogorvoslati eljárás tárgya szerinti szerződés teljesítése akkor zárul le, amikor a kérelmezett a szerződés szerinti feladatot teljesítette és az ajánlatkérő a szerződés ellenértékét megfizette, azaz a felek elszámoltak egymással.

107. Hangsúlyozta, hogy a Hatóságnak a kérelmezett 2023. február 8. napján kelt nyilatkozatát megelőzően rendelkezésre álló dokumentumokból kizárólag arról volt tudomása, hogy 2022. július 5. napját követően is történt teljesítés, de arról nem, hogy az ajánlatkérő beszerző ezen időszakra vonatkozó beszerzési igényének kielégítésére/teljesítésre milyen lépéseket tett.

108. A fentiek alapján a 2022. július 5. napját követő napok vonatkozásában kiállított teljesítésigazolás kapcsolódhatott egy jogszerűen lefolytatott, közbeszerzési értékhatár alatti beszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítéséhez, amelyet egy iratba foglalhattak a szerződés szerinti, 2022. év július havi teljesítésigazolással, és amelyről a Hatóságnak nem lehetett tudomása. A 2022. július 5. napját követő teljesítésre sor kerülhetett továbbá olyan szerződésmódosítás eredményeként, amelyről tájékoztató hirdetmény nem került feladásra, ekként a Hatóság arról nem bírhatott tudomással, valamint egy újonnan lefolytatott közbeszerzési eljárás eredményeként is, melyről a Hatóság ugyancsak nem feltétlenül rendelkezhetett információval. A fentiekben vázolt körülmények esetén a teljesítésigazolás (szakmai igazoló lap) alapján a teljesítés nem valósítana meg mellőzést.

109. A kezdeményező megjegyezte, hogy a szerződés tárgyát képező őrzés-védelmi feladat – ajánlatkérő által sem vitatottan - egy folyamatosan fennálló beszerzési igény, amely feladatot folyamatosan, megszakítás nélkül szükséges biztosítani, ekként ezen feladat ellátását jellemzően egymást váltó közbeszerzési szerződésekkel biztosítják. Erre tekintettel a Hatóság

önmagában egy számla és teljesítésigazolás (szakmai igazoló lap) birtokában a teljesítés-megrendelés körülményeinek ismerete nélkül nem feltételez jogsértést.

110. Mindezekre tekintettel a tényállás további tisztázásának célja – az ajánlatkérői észrevételben foglaltakkal ellentétben - nem a Hatóság további „kíváncsisága” okán a szubjektív tudomásszerzés határidejének kitolása volt, a Hatóság csak ezen tényállástisztázást követően tudta megállapítani, hogy egyáltalán felmerülhetett-e jogsértés, vagy rendelkezik-e hatáskörrel (figyelemmel egy esetleges értékhatár alatti beszerzésre).

111. A Hatóság a fenti körülmények tisztázása érdekében hívta fel az ajánlatkérő beszerzőt és a kérelmezettet nyilatkozatok megtételére és dokumentumok csatolására, amely megkeresések eredményeként a kérelmezett 2023. február 8. napján benyújtott adatszolgáltatásából szerzett tudomást arról, hogy a szerződés szerinti feladatok teljesítése „megbízás nélküli ügyvitel” keretében folytatódott, és a teljesítésigazolás, valamint az S2221015 számla a jelen jogorvoslati eljárás tárgya szerinti szerződés teljesítéséhez kapcsolódik.

112. Álláspontja szerint az ajánlatkérői beszerzői észrevételben foglaltakkal ellentétben a jogsértés valószínűsítése tekintetében releváns nyilatkozat alapján a tudomásszerzés legkorábban ezen nyilatkozat beérkezésekor állhatott be, mivel a nyilatkozat visszamenőlegesen nem alapozhatja meg a tudomásszerzést egy korábban csatolt olyan dokumentumra figyelemmel, amelynek tartalma alapján még az is kétséges, hogy kapcsolódik-e az ellenőrzött szerződéshez. Erre tekintettel a tudomásszerzés időpontja a kezdeményezés negyedik és ötödik/vagylagos kezdeményezési elemei tekintetében nem lehet korábbi, mint 2023. február 8. napja, ekként a 2023. április 5. napján benyújtott hivatalbóli jogorvoslati kezdeményezés a 60 napos szubjektív határidőn belül került előterjesztésre.

113. Érdem nyilatkozatában előadta, hogy azon ajánlatkérői állásponttal ellentétben, miszerint „a közbeszerzési eljárás mellőzése egy megkötött szerződés ellenőrzés körében a szerződés teljesítésének/módosításának nem lehet része”, rámutatott arra, hogy a hivatalbóli jogorvoslati eljárás kezdeményezésére a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja alapján került sor a Hatóság elnöke, mint a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hivatalbóli kezdeményező által. A Kbt. 152. § (1) bekezdése kógens módon, általános jelleggel rögzíti, hogy a hivatalbóli kezdeményező a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását kezdeményezheti, ha a feladatköre ellátása során a közbeszerzésekről szóló törvénybe, illetve a közbeszerzésekről szóló törvény felhatalmazása alapján alkotott rendeletbe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomására.

114. Ismertette, hogy a Kbt. 187. § (1) bekezdése a Hatóság feladataként rögzíti, hogy „a közérdeket, az ajánlatkérők és az ajánlattevők érdekeit figyelembe véve, hatékonyan közreműködjön a közbeszerzési politika alakításában, a jogszerű közbeszerzési magatartások kialakításában és elterjesztésében, elősegítve a közpénzek nyilvános és átlátható módon történő elköltését.”

115. Utalva a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontjára, rögzítette, hogy a kezdeményezés előterjesztésére sor kerülhet abban az esetben, ha a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések teljesítésének és módosításának Közbeszerzési Hatóság által végzett ellenőrzéséről szóló 308/2015. (X. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 308/2015. Korm. rendelet) szerinti ellenőrzési eljárás kerül lefolytatásra és az eljárás során valószínűsíthető, hogy a szerződés módosítására vagy teljesítésére a Kbt.-be ütköző módon került sor.

116. Amennyiben nem kerül sor szerződés-ellenőrzési eljárás lefolytatására, a Kbt. 153. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy a Hatóság szerződés-ellenőrzési eljárás lefolytatása nélkül is a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalbóli eljárását kezdeményezze, amennyiben a hatósági ellenőrzés megkezdése nélkül is valószínűsíthető, hogy a szerződés módosítására vagy teljesítésére e törvénybe ütköző módon került sor.

117. Jelen eljárás tárgya szerinti szerződés tekintetében a kezdeményező elrendelte a hatáskörébe tartozó ellenőrzési eljárás lefolytatását és annak alapján a szerződés teljesítését érintő jogsértéseket valószínűsített. A Kbt. 187. § (2) bekezdés j) pontja értelmében a Hatóság kötelezettsége az, hogy ellenőrizze a szerződés teljesítésének és módosításának a Kbt. követelményei szerinti teljesüléseit. A Hatóság ezen ellenőrzési tevékenysége során a szerződés módosítását, teljesítését érintő jogszabálysértéseken kívül egyéb, a szerződés-ellenőrzés során feltárt jogszabálysértést is feltárhat és a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja szerinti normaszöveg sem zárja ki, hogy a Hatóság elnöke a szerződés módosítását, teljesítését érintő jogszabálysértéseken kívüli egyéb, a hatósági ellenőrzés során feltárt jogszabálysértés – ekként a közbeszerzési eljárás jogellenes mellőzése - miatt nyújtson be kezdeményezést.

118. A kezdeményező megjegyezte, hogy a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja alapján kezdeményezhet hivatalból jogorvoslati eljárást a Hatóság elnöke a Kbt. 141. § (8) bekezdésére tekintettel, amennyiben a szerződés módosítására közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kerül sor.

Az ajánlatkérő észrevétele

119. Az ajánlatkérő észrevételében elsődlegesen kérte az elkésett kezdeményezés kapcsán az eljárás megszüntetését, az érdemi vizsgálat során pedig kérte az alaptalan kezdeményezés körében jogsértés hiányának megállapítását.

120. Álláspontja szerint a kezdeményezés előterjesztésére nyitva álló határidő 2023. március 31-én lejárt, így a jogorvoslati kezdeményezés az alábbiak okán elkésett.

121. Előadta, hogy a kezdeményező 2023. január 30-i SZE-00102/30/22 számú végzésében felhívta az ajánlatkérőt, hogy

- amennyiben a kérelmezett által benyújtott, 2022. július havi, 1860 óra teljesítésről szóló szakmai igazolólap igazolja a szerződés szerinti, 2022. július 1-4. napja közötti időszakra vonatkozó teljesítést, mutassa be, hogy a teljesítésigazoláson mely további szerződés szerinti teljesítés, milyen arányban szerepel,
- amennyiben a kérelmezett által benyújtott, S2221015 számú számla került kiállításra a szerződés szerinti, 2022. július 1-4. napja közötti időszakra vonatkozó teljesítésről, mutassa be, hogy a számlán szereplő összegben mely további szerződés szerinti teljesítés, milyen arányban szerepel.

122. Álláspontja szerint a kezdeményező a kérelmezett által benyújtott - nem tudni mikor, de korábban, mint 2023. január 30. napja - iratok alapján kétséget kizáró módon ismerte a 2022. július 5-ig tartó szerződés vonatkozásában a 2022. július teljes hónapra kiállított számlát (S2221015) és kétséget kizáróan ismerte a számlához tartozó, 1860 óra teljes havi szakmai igazoló lapot.

123. Az ajánlatkérő szerint ebből nyilvánvalónak kellett lenni, hogy a felek vagy szerződést módosítottak (amelyre jogszerű lehetőség nem volt), vagy közbeszerzési eljárás mellőzésével ugyanazon feladatokkal, ugyanazon mennyiségben és ugyanazon egységárak mellett folytatják, vagy kezdik újra a szerződés tárgyának teljesítését és annak elfogadását, ezáltal jogszerűtlenül mellőzik a közbeszerzési eljárást.

124. Rögzítette, hogy annak nincs jelentősége, hogy 1 hónapról (2022. július teljes hónap) vagy több hónapról van szó, mert a 4-5. kezdeményezési elem tekintetében nincs relevanciája sem az idő tényezőnek, sem az összegszerűségnek. A 2022. július havi szakmai igazoló lap és számla alapján, amely 2023. január 30-a előtt ismert volt, a kezdeményező a közbeszerzés mellőzésének, vagy Kbt. ütköző szerződésmódosításnak a gyanúja ismertté vált, így kétségtelen, hogy a 4-5. kezdeményezési elem tekintetében a jogsértés valószínűsítéséhez a szükséges adattal rendelkezett.

125. Kiemelte, hogy 2023. január 30-át követően a jogorvoslati kezdeményezés 1-3. kezdeményezési elemét érintő adatkérés nem történt, tehát ezen elemek tekintetében is minden, a kezdeményező által szükséges adat rendelkezésre állt. Annak igazolására, hogy a kezdeményező tudomásszerzése megdönthető vélelemnek minősül, hivatkozott a Kúria Kfv.37.883/2022/9. számú precedens értékű határozatára. A Kúria Kf.39460/2022/4. számú ítéletére utalva kiemelte, hogy a kezdeményezőnek nem kell kétséget kizáró tényekkel alátámasztania kezdeményezését, elég valószínűsíteni a jogsértést.

126. Rámutatott arra, hogy az a tény, hogy 2023. január 30-ával és azt követően kifejezetten a 4-5. kérelmi elem tekintetében további adatokat kért a kezdeményező, az nem ad alapot arra, hogy a további „kíváncsisága” okán a szubjektív tudomásszerzés határidejét kitolja. A teljes körű bizonyosság nem feltétele a hivatalbóli kezdeményezésnek és teljes körű bizonyítottsáig való eljutás nem is feladata a kezdeményezőnek.

127. Érdemben az 1-2. kezdeményezési elem tekintetében ismertette, hogy az ajánlatkérő nem írta elő, hogy a hivatkozott szakembereknek milyen mértékben kell a teljesítésben részt venniük, ebből következően a kérelmezettnek sem volt számszerű részvételre vonatkozó vállalása, amiből következik, hogy azt megsérteni sem tudták.

128. Az ajánlatkérő szerint a kezdeményező azon szubjektív álláspontja, hogy az elenyésző mértékű részvétel elégtelen részvételt jelent, még nem támasztja alá, hogy a kérelmezett megsértette az ajánlatban foglalt vállalását az alvállalkozók teljesítésbe történő bevonásával kapcsolatban.

129. Azáltal, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban nem rögzítette az alvállalkozói részvétellel kapcsolatos mennyiségi elvárásait, továbbá ilyenek a kialakult gyakorlat alapján sem vezethetők le az adott közbeszerzésben, így utóbb már nem is fogalmazhatók meg egyoldalúan és nem kérhetők számon, és nem fűződhet hozzá jogsértés megállapítása.

130. Rámutatott arra, hogy a kezdeményező sem állította, hogy a szakemberek bevonása ne történt volna meg, annak mennyiségét tette vita tárgyává, úgyhogy annak mennyisége nem volt meghatározva. A Kbt. e körben csupán a szerződés teljesítésébe való kötelező részvételt írja elő, de nem szabályozza a teljesítés módját, mértékét és jellegét, így utólag e körben nem támasztható követelmény.

131. A 3. kezdeményezési elemmel kapcsolatosan ismertette, hogy a teljesítésbe bevont szakembereknek a teljesítésben történő részvétele nem képezheti vita tárgyát, annak hiányát a kezdeményező sem állította. Az ajánlatkérő a bevonás mennyisége körében az 1-2. kérelmi elem körében előadottakat tartotta irányadónak és mérvadónak.

132. Rámutatott arra, hogy az ajánlati felhívásában nem írta elő, hogy a hivatkozott szakembereknek milyen mértékben kell a teljesítésben részt venniük. A teljesítésben való részvételük a korábban csatolt óraelszámoló lapok alapján is minden kétséget kizáróan igazolt volt, továbbá a teljesítés során soha semmilyen szakmai probléma nem merült fel.

133. Kifejtette, hogy az első és második kezdeményezési elemben maga a kezdeményező állapította meg, hogy az alkalmasság és értékelés kapcsán bemutatott szakemberek a szerződés teljesítésében részt vettek, részvételükről az ajánlatkérő is tudomással bírt. A kezdeményező az ellenőrzés mulasztása körében semmit sem nevesített konkrét hiányt, azon a megállapításon kívül, hogy az alvállalkozói teljesítésben való részvétel mértéke elenyésző és nem folyamatos.

134. Az is megállapítható továbbá, hogy a bevont szakemberek -B. J. és B. E. szakemberek, majd B. E. szakember tekintetében csere folytán, helyette M. I. szakember bevonása- az ajánlatkérő részére bemutatásra kerültek, alkalmasságuk tekintetében a megfelelőség megállapítható. Az ajánlatkérő dokumentálta a szakemberek alkalmasságának megfelelőségét.

135. Rögzítette, hogy a Kbt. 142. § (1) bekezdésében meghatározott ellenőrzési és dokumentálási kötelezettség körében az ajánlatkérő csak azon szerződéses kötelezettségeknek a teljesítését vagy kötelezettségek teljesítésének az elmaradását tudja dokumentálni, amelyekről információja van, azaz, amelyekről a kérelmezettől tájékoztatást kapott, vagy amelyekről az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése nyomán meggyőződött. A Kbt. nem tartalmaz konkrét rendelkezést az ellenőrzési tevékenység módjára, dokumentálására, eredményességére/eredménytelenségére vonatkozóan.

136. Kifejtette, hogy előtte nem volt ismert semmilyen olyan körülmény, amely a szakemberek teljesítésbe történő bevonás hiányát, gyanúját megalapozta volna, a teljesítéssel kapcsolatos kifogások nem merültek fel. Álláspontja szerint az ellenőrzési és dokumentálási kötelezettség a szerződéstől eltérő teljesítés esetére vonatkozik, amely jelen szerződés időtartama alatt nem merült fel. Maga a kezdeményező sem hivatkozott semmilyen olyan meg nem tett intézkedésre, elmulasztott cselekményre, amely az ajánlatkérő terhére esne ezen kezdeményezési elem tekintetében.

137. Utalt továbbá arra, hogy a szerződés teljesítési ideje alatt havonta szakmai igazoló lapokat igazolt le, a teljesítés szerződésszerű volt, a számlákat befogadta, és kifizette azokat. A szerződés időtartama alatt a teljesítés szerződésszerű volt, a Kbt. szabályainak megsértése nem merült fel, ezáltal dokumentálási, ellenőrzési kötelezettség megsértése konkrét magatartásban az ajánlatkérői oldalon nem bizonyított.

138. A negyedik kezdeményezési elem kapcsán - az elkészettségen túlmenően - arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a jelen szerződés ellenőrzése körébe nem tartozik bele a közbeszerzési eljárás mellőzésének vizsgálata, figyelemmel a hatóság SZE-00102/03/2022 számú végzésében hivatkozottakra, melyben a szerződés-ellenőrzési eljárás megindításáról rendelkezett a hatóság.

139. Kiemelte, hogy a közbeszerzési eljárás mellőzése egy megkötött szerződés ellenőrzés körében a szerződés teljesítésének/módosításának nem lehet a része, hiszen logikailag a közbeszerzési eljárás mellőzése pontosan azt feltételezi, hogy nincs közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés, tehát nincs mit ellenőrizni.

140. Utalt arra, hogy a kezdeményezőnek a szerződés ellenőrzés során, legkésőbb 2023. március 30-án a közös ajánlattevők által megküldött, teljes 2022. július hónapra vonatkozó szakmai igazolólap és teljes július hónapra vonatkozó számla alapján tudomására jutott, hogy a felek között a 2022. július 5-én lejárt szerződést követően is történt teljesítés. Ez alapján a szerződés ellenőrzés körén kívül is a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontja alapján - a Közbeszerzési Hatóság elnöke, ha a feladatköre ellátása során e törvénybe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomásukra a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását kezdeményezheti - van lehetőség jogorvoslati kezdeményezésre külön eljárásban.

141. Közölte, hogy az új közbeszerzési eljárás magas becsült értékét megismerve, a Kbt. 2. § (4) bekezdés szerinti közpénzek hatékony felhasználását szem előtt tartva megfontolás tárgyává tette, hogy a feladatot esetlegesen új munkatársak felvételével, saját maga látja el. Ezen elgondolás azonban nem valósult meg, mert nem sikerült alkalmas munkavállalókat alkalmazni. Ezt követően indította meg az ajánlatkérő 2022. szeptemberben az új közbeszerzési eljárást, és kötötte meg 2023. március 1-i hatálybalépéssel a szerződést.

142. Az ötödik kezdeményezési elem tekintetében az ajánlatkérő teljes mértékben egyetértett a kezdeményező azon állításával, hogy a közbeszerzési szerződés és annak módosítása is kizárólag írásban történhet. A Kbt. kógens rendelkezéseire tekintettel, a Ptk. csak és annyiban alkalmazandó, amennyiben az nincs ellentétben a Kbt. kógens rendelkezéseivel.

143. Ismertette, hogy az egyes jogszabályok az ún. jogszabályi hierarchiában meghatározott sorrendet foglalnak el, mely sorrend befolyásolja az egyes jogviszonyokra alkalmazandó jogszabályok egymáshoz való viszonyát is. A hierarchia lényege szerint a hierarchiában „alacsonyabb szinten” álló jogszabály nem lehet ellentétes a hierarchiában „magasabb szinten” álló jogszabállyal, illetve az alacsonyabb szinten álló jogszabály a magasabb szinten álló jogszabállyal összhangban szabályozza az egyes viszonyokat, jogviszonyokat. Az azonos szinten lévő jogszabályok kapcsán, ha ugyanazon viszonyt szabályozó jogszabályi rendelkezések ütköznek egymással, akkor vizsgálni szükséges azok egymáshoz való viszonyát. Ha az ütköző jogszabályok egyike speciális a másikhoz képest, akkor mindig a speciális jogszabályi rendelkezések alkalmazandóak, nem az általános rendelkezések.

144. Közölte, hogy egyértelmű ténykérdés, hogy nem történt szerződésmódosítás, lévén nincs olyan írásba foglalt szerződés módosítás, ami Kbt. kötelező szabályai alapján szerződésmódosításnak minősülne. A feleknek nem volt és nem is lehetett jogi lehetősége a megbízási nélküli ügyvitellel a 2022. július 5-én lejárt szerződést módosítani, hiszen a szerződés minden további cselekmény nélkül „megszűnt” az időbeli hatály lejártával.

A kérelmezett észrevétele

145. A kérelmezett érdemi észrevételében iratellenesnek, és a tényállástól eltérő érvelésnek minősítette azt, hogy a kezdeményező szerződésmódosításnak éspedig a Kbt.-be ütköző semmis ügyletnek deklarálja a történeteket.

146. Utalt az ajánlatkérőnek írt levele tartalmára, mely szerint „...Erre tekintettel cégünk a Ptk. 6:583. § szerinti Megbízás nélküli ügyvitel keretében fog eljárni, anélkül, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna, és az ügyet úgy fogja ellátni, amint azt a TÜKE BUSZ Zrt. érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára cégünk beavatkozik. Hivatkozunk a Ptk. 6:585. § (1) bekezdésére, ami szerint a megbízás nélküli ügyvivő köteles azt, akinek érdekében beavatkozott, beavatkozásáról késedelem nélkül értesíteni; egyebekben őt a megbízott kötelezettségei terhelik. Kérjük, jelen levelünket szíveskedjenek az itt szabályozott értesítésnek tekinteni...”.

147. Ismertette, hogy a megbízás nélküli ügyvitelt ellátónak fogalma sem volt arról, amikor e minőségben tevékenységét megkezdte, hogy majd még ki hányszor, hogyan fogja a lefolytatásra kerülő új közbeszerzési eljárást elgáncsolni, hány jogorvoslati kérelemmel húzza-halasztja mintegy 10 hónapig az új közbeszerzési eljárás alapján megkötésre kerülő szerződés létrejöttét. A fenti 4. § (1) bekezdés nem akármilyen célból, hanem kifejezetten a közbeszerzési szerződés megkötése céljából írja elő a Kbt. szerinti közbeszerzési eljárás lefolytatását. A Kbt. 4. § (2) bekezdés is erősíti azt a nyilvánvaló értelmezést, hogy a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége a közbeszerzési szerződés megkötésére vonatkozik. Véleménye szerint a kezdeményezés prekonceptiója, hogy ha van szolgáltatás és van ellenszolgáltatás, akkor az minden körülmények között szerződést és/vagy szerződésmódosítást bizonyít. Ez az értelmezés figyelmen kívül hagyja a megbízás nélküli ügyvitelt, mint olyan ténybeli és jogi körülményt, ami pontosan szerződéses kötelelem nélkül von maga után szolgáltatást és ellenszolgáltatást. Ha pedig nem jön létre közbeszerzési szerződés, akkor a közbeszerzési szerződés megkötését illető jogsértés sem tud megvalósulni. Különös tekintettel arra is, hogy észszerűen várható volt, hogy egyszer csak abba maradnak a sorozatos jogorvoslati kérelmek, és megköthető közbeszerzési szerződés alapján lesz a teljesítés folytatható. Ha a megbízás nélküli ügyvitel sem alkalmazható a helyzet kezelésére, akkor őrizetlenül kellett volna hagyni az ajánlatkérő vagyonát? Nyilván nem, ezért és erre szolgál a megbízás nélküli ügyvitel, ami nem közbeszerzési szerződés, és ehhez képest a közbeszerzési szerződés megkötését illető jogsértést nem valósíthat meg.

148. Rögzítette, hogy a díjazás ténye nem jelent szerződésmódosítás alapján megvalósult díjazást, minthogy a Ptk. 6:585. § (2) bekezdés első fordulata szerinti díjazást „Ha a megbízás nélküli ügyvivő beavatkozása helyénvaló volt, őt a megbízott jogai illetik”.

149. Rámutatott arra, hogy a kezdeményező nem adta indokát annak, hogy a Ptk. 6:585. § (2) bekezdés első fordulata szerint eljáró kérelmezett – mint megbízás nélküli ügyvitelt teljesítő – egyoldalú jognyilatkozatának miért ne kellene jelentőséget tulajdonítani. Viszont az, hogy a kezdeményező az egyező akaratot levezeti, egyáltalán nem cáfolja azt, hogy a megbízás nélküli ügyvitelre jött létre egyező akarat, pontosabban annak felajánlására és elfogadására.

150. Közölte, hogy jogi logikátlanságnak tartja, hogy a kötelező alakiség hiánya esetére a kezdeményező azt hangsúlyozta, hogy a Ptk. az egyező akaratot tekinti egyetlen olyan elemnek, amely alapján a szerződő felek magatartása tartalmilag szerződésmódosításnak minősülhet, hiszen a felek között megbízás nélküli ügyvitel és nem szerződésmódosítás volt. Minthogy nem történt szerződésmódosítás, a kezdeményező irat jogi kifejtése a Ptk. kötelező alakiségről szóló szabályai (6:6. §), az alakiség megsértése miatti semmisségre és annak orvoslására vonatkozó Ptk. szabályok (6:94. §) nem relevánsak.

151. Rámutatott arra, hogy a szerződésmódosításra irányuló egyező akarat helyett ténylegesen a megbízás nélküli ügyvitel felajánlását és elfogadását illető egyező akarat jött létre. Ezt szerződés módosítást illető ügyleti akaratnak minősíteni iratellenes, így ténybeli szempontból megalapozatlan, ezért ilyen minősítésre okszerűen megindokolt határozat nem alapítható. A szolgáltatás ellátása, a teljesítés igazolása és a kérdéses számlák kifizetése nem szerződésmódosításon alapult, hanem a Ptk. 6:585. § (2) bekezdés első fordulata, ami szerint „Ha a megbízás nélküli ügyvivő beavatkozása helyénvaló volt, őt a megbízott jogai illetik”. Nem véletlen, hogy ezzel a jogi tartalommal igyekezett a helyzetet megoldani a kérelmezett.

152. Az elkésettség kapcsán előadta, hogy a kiadmányozásra 2023. április 5-én került sor, ugyanazon a napon, amely a Közbeszerzési Hatóság elnöke által az iratra tett elektronikus aláírásnak a dátuma. Ehhez képest a 60 napos határidő megtartottságát a 2023.04.05-i dátumhoz képest szükséges vizsgálni. Mint kifejtésre került a megvalósult tudomásszerzés időpontja a 2023. február 9-i levél átvétele volt. Februárban 19 nap, márciusban 31 nap, áprilisban 5 nap telt el, ami összesen 55 nap. Ha csak 8 nap, amit a tisztázó végzésben megszabtak a február 9-i levél előzményeként, akkor 63 nap telt el. Arról nem is szólva, hogy a vizsgálat kezdetétől 2022. augusztus 11-től viszonylag hamar ki kellett, hogy derüljön a kérdéses időtartam alatti szolgáltatás és ellenszolgáltatás ténye és a közbeszerzési eljárás, illetve a közbeszerzési szerződés alakszerű módosításának hiánya – függetlenül attól, hogy a fentiek szerint a kérelmezett szerint nem látható jogsértés megtörténte.

153. A szakemberek bevonásával kapcsolatosan rögzítette, hogy a kezdeményezés arra alapít, hogy a teljesítésbe történő bevonás milyen arányt képvisel az összesen teljesítendő órához viszonyítottan. Az a kezdeményezői következtetés, miszerint a Kbt. 138. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti követelmény csak úgy érhető el, ha a szakemberek jelenléte a szerződés teljesítése során meghatározó mértékű, nélkülözi a jogszabályi alapot. Akkor is nélkülözi a jogszabályi alapot, ha egyébként a kérdéses szakemberek megléte alkalmassági követelmény volt és értékelési résszempont is volt. A kiírásban ugyanis a teljesítésben valahány %-os részvétel – mint ajánlatkérő által megszabott követelmény – nem szerepelt, minthogy ajánlatkérői követelmény sem lett megfogalmazva – az ajánlatban sem mutatott be olyan kötelezettségvállalást aminek megfelelően – pl. valahány %-os arányban – fogja az alkalmasság igazolására bemutatott személyeket a teljesítésbe bevonni. Az tehát nyilvánvaló, hogy a Kbt. tételes rendelkezései szintjén a hivatali kezdeményezéshez a Kbt. 138. § (2) bekezdés jogszabályi alapot nélkülöz, így ehhez képest ezen jogszabályhely szerinti jogsértés sem valósulhatott meg.

154. Rögzítette, hogy a kezdeményezés konkrét jogszabályhely említése nélkül utal a verseny tisztaságának követelményére. Annnyiből indokolt – az imént kifejtettekkel összhangban – az alapelvi rendelkezésekre hivatkozni, hogy az alapelvi rendelkezések megsértése akkor jöhet szóba – egyébként – ha nincs a Kbt.-ben olyan tételes rendelkezés, aminek a megsértése megvalósulna. Az alapelvi sérelem és a tételes norma megsértése azonban álláspontja szerint jogszerűen úgy nem kapcsolható össze, ahogyan a hivatalbóli kezdeményezés teszi. A verseny tisztasága szempontjából releváns alapelvi rendelkezések az alábbiak.

155. Az a hivatalbóli kezdeményező jogkövetkeztetése, hogy a 0,33%-os részvétel már tisztességtelenséget valósít meg, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tisztességtelenség akkor nem valósult volna meg, ha „meghatározó mértékű” lett volna az érintett szakemberek bevonása a teljesítésbe. A „meghatározó mértékű” bevonásra a kiírás semmit nem tartalmaz, és arra okszerűen megindokolt döntőbizottsági határozat sem vállalkozhat, hogy ezt a

„meghatározó mértéket” nevesítse valamely százalékban, amely százalékhoz képest a tényleges százalék alacsonyabb.

156. Az árindoklásában nem azt vállalta, hogy az érintett két szakember, mint erőforrás az alkalmasság igazolásához mekkora %-ban vesz részt a teljesítésben. Így az ajánlattól való eltérésre nem hivatkozhat. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a kezdeményező irat szerint is mind a kérelmezett 1, mind a kérelmezett 3 folyamatosan, minden hónapban részt vett a szerződés teljesítésében. A tervezett és a tényleges teljesítési arányok változását az időbeni – alább részletezésre kerülő - elhúzóadás, mint nekik nem felróható körülmény okozta, de az arányok változása nem eredményezett az adott vállalási díj mellett teljesíthetetlen feltételt és nem ütközött Kbt. előírásaiba.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

157. Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárását 2020. július 21. napján indította, ezért a kezdeményezésben foglaltakra a Kbt. ezen időpontban hatályban volt anyagi jogi rendelkezései, míg a jogorvoslati eljárás lefolytatására a kezdeményezés benyújtása idején, azaz a 2023. április 6. napján hatályos Kbt. eljárásjogi rendelkezései az irányadóak.

158. A Döntőbizottság az ajánlatkérő és a kérelmezett eljárásjogi kifogására és hivatalbóli kötelezettségére tekintettel először azt vizsgálta, hogy a kezdeményezés a törvényes határidőn belül került-e előterjesztésre.

A Kbt. 152. § (1) bekezdése értelmében a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását a következő szervezetek vagy személyek kezdeményezhetik, ha a feladatkörük ellátása során a közbeszerzésekről szóló törvénybe, illetve a közbeszerzésekről szóló törvény felhatalmazása alapján alkotott rendeletbe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomásukra:
a) a Közbeszerzési Hatóság elnöke.

A Kbt. 152. § (2) bekezdése alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés a)–f) pontja, h)–i) pontja és k)–l) pontja szerinti személy vagy szervezet a jogsértés tudomásra jutásától számított hatvan napon belül, az (1) bekezdés g), j), m)–o) pontja szerinti szervezet vagy személy a jogsértés tudomásra jutásától számított kilencven napon belül, de

a) legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított három éven belül,

b) közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén az a) ponttól eltérően a szerződés megkötésének időpontjától vagy, ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől számított legfeljebb öt éven belül, vagy

c) támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől – közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől – számított öt éven belül kezdeményezheti. A Kbt. 152. § (2) bekezdése értelmében a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását a Kbt. 152. § (1) bekezdés szerinti személy vagy szervezet a jogsértés tudomásra jutásától számított hatvan napon belül, de

a) legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított három éven belül,

b) közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén az a) ponttól eltérően a szerződés megkötésének időpontjától vagy, ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés

teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől számított legfeljebb öt éven belül, vagy

c) támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó külön jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől – közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől – számított öt éven belül kezdeményezheti.

(2a) Az (1) bekezdés g) pontja szerinti szervezet esetében a (2) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának kell tekinteni a közbeszerzési jogsértésre vonatkozó szabálytalansági eljárás megindításának napját.

A Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja szerint a Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezi a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását, ha a Közbeszerzési Hatóság a 187. § (2) bekezdés j) pontja szerinti hatósági ellenőrzésének eredménye alapján vagy ha a hatósági ellenőrzés megkezdése nélkül is valószínűsíthető, hogy a szerződés módosítására vagy teljesítésére e törvénybe ütköző módon került sor, különösen ha a 142. § (2) bekezdése szerinti jogsértés történt.

(3) Az (1)–(2) bekezdés szerinti kezdeményezésre a 152. § (2)–(8) bekezdését kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdés c) pontja szerint kezdeményezett jogorvoslati eljárás esetén a tudomásra jutás időpontja megegyezik a 187. § (2) bekezdés j) pontja szerint lefolytatott hatósági ellenőrzés befejezésének napjával.

159. A Döntőbizottság a fenti jogszabályi rendelkezések alapján megállapította, tekintettel arra, hogy a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontja szerinti személy a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja alapján kezdeményezte a Döntőbizottság hivatalból való eljárását, a kezdeményezés benyújtására nyitva álló szubjektív határidőt a Kbt. 152. § (2) bekezdése rögzíti akként, hogy az a jogsértés tudomásra jutásától számított hatvan nap.

160. A Döntőbizottság – tekintettel az ajánlatkérő eljárásjogi kifogására – a következőkben a szubjektív határidő megtartottságát vizsgálta, e körben a Döntőbizottságnak tekintettel kellett lennie a 2019. január 1-jén hatályba lépett jogszabályi változásokra.

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Mód3. tv.) 51. §-a úgy rendelkezett, hogy a Kbt. 153. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki: „Az (1) bekezdés c) pontja szerint kezdeményezett jogorvoslati eljárás esetén a tudomásra jutás időpontja megegyezik a 187. § (2) bekezdés j) pontja szerint lefolytatott hatósági ellenőrzés befejezésének napjával.”

161. A Mód3. tv. 68. § (2) bekezdése szerint a 38. §, a 49-63. §, a 64. § (2) bekezdése, a 65. § (2)-(3) bekezdése, a 66. § 23-24., 27-29., 31-38. és 40-42. pontja, a 67. § (1) bekezdés 1. és 6-8. pontja, valamint a 67. § (2) bekezdés 16-20. pontja 2019. január 1-jén léptek hatályba.

162. A Kbt. 197. § (10) bekezdése szerint e törvénynek a Mód3. tv. által megállapított rendelkezéseit – a (11)-(13) bekezdésben foglaltak kivételével – a Mód3. tv. hatálybalépése után megkezdett beszerzésekre, közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra és előzetes vitarendezési eljárásokra, valamint a Mód3. tv. hatálybalépése után kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra kell alkalmazni.

163. A Döntőbizottság a döntése meghozatalakor figyelemmel volt a Kúria Kfv.III.37.883/2022/9. számú döntésére, az abban foglaltakat alkalmazta jelen eljárás során.

164. Az ítélet értelmében „Az Alkotmánybíróság a 9/2020. AB határozata rendelkező rész 1. pont utolsó mondatában megállapította, hogy a Kbt. 152. § (2a) bekezdésében rögzített törvényi vélelem a bírósági eljárásokban megdönthető jellegűnek minősül. Az Alkotmánybíróság a fenti határozata [46] bekezdésében kifejtette, hogy a Kbt. 152. § (2a) bekezdésével a szubjektív hatvan napos határidő kezdetének a szabálytalansági eljáráshoz kötése lényege az – a módosítás miniszteri indokolása szerint –, hogy nem maradjon feltáratlan közbeszerzési jogsértés és így egy hosszabb ellenőrzés esetén is lehetőség nyíljon az érdemi jogorvoslati kérelem elbírálására. Ez az időpont azonban olyan törvényi vélelem, amellyel szemben helye van bizonyításnak, a tényleges tudomásszerzés időpontját akár a Közbeszerzési Döntőbizottság, akár az ügy közigazgatási vitájában eljáró bíróság ettől eltérően állapíthatja meg.”

165. Az ítélet rögzítette továbbá, hogy „[58] A Kúria a Kf.VI.40.227/2020/5. számú és Kfv.III.38.078/2021/5. számú ítéletében – a 9/2020. AB határozatban írtaknak megfelelően – azt az álláspontot foglalta el, hogy a Kbt. 152. § (2a) bekezdésében rögzített időpont olyan törvényi vélelem, amellyel szemben ellenbizonyításnak van helye. [59] A 19/2020. AB határozat fejrésze szerint a döntés a Kbt. 152. § (9) bekezdésére, 153. § (4) bekezdésére és a 197. § (10) bekezdésére vonatkozó alkotmányos követelmény megállapításáról szól. A határozat [61] bekezdése egyebek mellett rögzíti, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdésében foglalt határidő megdönthető törvényi vélelmet jelent. [60] Az Alkotmánybíróság a 3407/2022. (X. 21.) AB határozatának [25] bekezdésében kimondta, az Alkotmánybíróság határozata, így a határozatban megjelenő alkotmányos követelmény is erga omnes kötelező erővel bír, azt a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül, és nem ronthatja le a bírói gyakorlatra történő hivatkozással. (...). [61] A fenti alkotmánybírósági határozatból következően a 19/2020. AB határozatnak nem csak a rendelkező része, hanem az indokolása is mindenkire nézve kötelező erővel bír, attól sem a hatóságok, sem a bíróságok nem térhetnek el. Ezért a 19/2020. AB határozat [61] bekezdésében rögzített azon megállapítás, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdése megdönthető törvényi vélelmet jelent, kötelező az alperesre, az érdekeltre és a Kúriára is.”

166. Az ítélt szerint „A Kbt. 187. § (2) bekezdés j) pontja szerint a Hatóság figyelemmel kíséri a közbeszerzési eljárás, valamint a koncessziós szerzési eljárás alapján megkötött szerződések módosításáról szóló hirdetményeket, ennek során az Ákr. alapján hatósági ellenőrzés (a továbbiakban: szerződés-ellenőrzési eljárás) keretében – jogszabályban meghatározott részletes szabályok szerint – ellenőrzi a szerződések teljesítését és módosítását, a tervpályázati eljárás eredményét, valamint megteszi különösen a 153. § (1) bekezdés c) pontjában és a 175. §-ban meghatározott intézkedéseket. [63] A Kbt. 189/A §-át a Mód4.tv. 12. §-a iktatta be 2020. február 1-jei hatállyal. Annak (1) bekezdése alapján a szerződés-ellenőrzési eljárás ügyintézési határidő az eljárás megindulását követő napon kezdődik. A (2) bekezdés rögzíti, a szerződés-ellenőrzési eljárásra nyitva álló ügyintézési határidő 90 nap, amely egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbítható. A (3) bekezdés a)-d) pontjai tartalmazzák azokat az eljárási cselekményeket, amelyek időtartama az ügyintézési határidőbe nem számítanak be. [64] A Kbt. 189/A §-ának hatálybalépésével egyidejűleg az ellenőrzés lezárására vonatkozó szabályokat tartalmazó Er. 10. §-ának szövege megváltozott, az ellenőrzési határidő meghatározása az Er. 10. §-ából átkerült a Kbt. 189/A § (1) bekezdésébe.”

167. Az ítélet alapján „[65] A Kbt. 153. § (4) bekezdése a tudomásra jutás időpontjának törvényi vélelmét a szerződésellenőrzési eljárás befejezésének napjához, vagyis az arról készült jegyzőkönyv időpontjához köti. [66] Az Alkotmánybíróság a 19/2020. AB határozatát 2020. július 14-én, a Kbt. 189/A § hatálybalépését követően hozta meg. A testület határozata indokolásában nem hivatkozik a Kbt. 189/A §-ára, amiből az következik, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdéséhez kapcsolódó megállapítását a megdönthető törvényi vélelem körében úgy tette meg, hogy egyrészt tudomással bírt az új jogszabályhely hatálybalépéséről, másrészt ennek nem tulajdonított jogi relevanciát. Ugyanis, ha az Alkotmánybíróság szerint a Kbt. 189/A §-a a 153. § (4) bekezdésében szabályozott vélelmet megdönthetlenné tette volna, úgy a testület ennek megfelelő álláspontot foglalt volna el a határozata [61] bekezdésében.”

168. Az ítélet rögzíti, hogy „[67] A Kúria rámutat, nem vitás, hogy a perbeli ügy – a 19/2020. AB határozattal szemben – nem érinti a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát. Azonban ez nem jelenti azt, hogy nem lenne kötelezően alkalmazandó a 19/2020. AB határozat [61] pontjában kifejtett azon alkotmánybírósági megállapítás, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdése megdönthető törvényi vélelmet jelent. Ezt meghaladóan a korábban írtaknak megfelelően a Kbt. 189/A §-a a 19/2020. AB határozat viszonylatában nem minősül új jogi ténynek és az Alkotmánybíróság ennek ismeretében határozott a perben érintett törvényi vélelem megdönthető voltáról. [68] A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, a Kbt. 189/A §-a a szerződés-ellenőrzési eljárásra irányadó ügyintézési határidőt rögzíti, amely egyértelműen eljárási határidőnek minősül és – az érdekelti érveléssel szemben – nem válik anyagi jogivá azzal, hogy kapcsolódik a Kbt. 153. § (4) bekezdéséhez.”

169. A Kúria kimondta, hogy „[70] Jelen perben az eldöntést igénylő jogkérdés az volt, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdésében rögzített vélelem megdönthető, avagy nem. Ebben a körben a Kbt. 152. § (2a) és (9) bekezdéséhez kapcsolódó alkotmánybírósági és kúriai gyakorlat csak közvetetten vehető figyelembe. Ugyanakkor a felülvizsgálati bíróság egyetért az ítéletábrával azon álláspontjával, hogy – figyelemmel a beiktatás azonos időpontjára, a vonatkozó alkotmánybírósági döntésekre és a jogalkotói indokolások hasonlóságára – nincs indok arra, hogy eltérően minősüljön a Kbt. 153. § (4) bekezdése szerinti vélelem, mint a 152. § (2a) és (9) bekezdések szerinti vélelmek. (...) [72] A 19/2020. AB határozat tükrében nincs jelentősége annak, hogy a Kbt. 153. § (4) bekezdése a „megegyezik” állítmány előtt nem tartalmaz sem a vélelem megdönthetőségét, sem annak megdönthetlenségét igazoló szófordulatot. [73] A Kbt. 153. § (4) bekezdése szerinti vélelem megdönthető jellegéből következően a közbeszerzési eljárásban érintettet megilleti az ellenbizonyítás lehetősége. Nem vitás, hogy az ellenőrzött szervezetek adatszolgáltatásai az eljárás rendszeréből következően – főszabály szerint – megelőzik a szerződés-ellenőrzési eljárás befejezésének a napját, vagyis az eljárás jegyzőkönyvvel való lezárását. A fentiekre figyelemmel ugyanakkor az érintett ügyfél ellenbizonyításra kötelezett annak igazolása érdekében, hogy megdöntse a Kbt. 153. § (4) bekezdésében szabályozott törvényi vélelmet. Az ítéletábrával ítélete [43] bekezdésében jogszabálysértéstől mentesen rögzítette, hogy helytállóan állapította meg a törvényszék, miszerint a Kbt. 153. § (4) bekezdése szerinti törvényi vélelem megdönthetősége önmagában nem üresíti ki ezt a rendelkezést.”

170. A Döntőbizottság elsődlegesen tényként megállapította, hogy a közbeszerzési jogsértésekre vonatkozó hatósági ellenőrzési eljárás 2023. március 31-én zárult le. A Döntőbizottság ezt követően azt vizsgálta, hogy az 1-3. kezdeményezési elem kapcsán a kezdeményező tudomásszerzése mikor valósult meg, tekintettel a fenti ítélet szerinti megdönthető vélelemre. Rögzítendő, hogy a kezdeményezés annak megállapítására irányult,

hogy a kérelmezett által bemutatott szakemberek csekély mértékben kerültek a teljesítésbe bevonásra.

171. A Döntőbizottság a tudomásszerzés kapcsán elfogadta az ajánlatkérő Kúria Kf.39460/2022/4. számú ítéletére történő hivatkozását, mely szerint a kezdeményezőnek nem kell kétséget kizáró tényekkel alátámasztania kezdeményezését, elég valószínűsíteni a jogsértést.

172. Tényként megállapítható, hogy az ajánlatkérő 2022. augusztus 22-i hiánypótlásában megküldte a szakember változtatásáról szóló nyilatkozatot, mely szerint B.E. szakember helyett B.J. szakember kerül alkalmazásra a teljesítés során, valamint csatolta a szakemberek igénybevétele igazoló jelenléti íveket. Ezen tényeket támasztotta alá a III. r. kérelmezett, aki 2022. szeptember 5-i nyilatkozatában bemutatta B.J. és M.I. szakemberek tekintetében a munkaügyi nyilvántartást, az óraelszámoló lapot és a teljesítés összesítését, mely alapján B.J. szakember 2021. augusztus 25-26-ától 2021. október 12-13-ig, valamint M.I. szakember 2021. szeptember 27-28-tól 2021. novemberig 24-25-ig 36-36 órát töltött munkavégzéssel a szerződés teljesítése során.

173. A fenti dokumentumokból a kezdeményező kétséget kizáró módon tudomást szerzett arról a tényről, hogy a kérelmezett által alkalmassági követelmény és értékelési szempont kapcsán figyelembe vett szakemberek teljesítésbe történő bevonása 36-36 órát jelentett.

174. Fentiek szerint a vélelmezett jogsértés tudomásra jutásának időpontja a kezdeményező által megjelölt – az ellenőrzési eljárást lezáró jegyzőkönyv elkészítésének időpontjától eltérően – 2022. szeptember 5. napja volt, amely időpont alapján – tekintettel a Kbt. 152. § (2) bekezdésében rögzített hatvan napos szubjektív határidőre – a kezdeményezés 2023. április 6. napján a törvényes határidőn túl, elkészen került előterjesztésre.

175. A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő és a kérelmezett eljárásjogi kifogása az 1-3. kezdeményezési elemek tekintetében alapos, így a jogorvoslati eljárás megszüntetésének van helye.

A Kbt. 145. § (1) bekezdés szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell alkalmazni e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján alkotott végrehajtási rendelet kiegészítő vagy eltérő rendelkezéseinek figyelembevételével.

Az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a hatóság a kérelmet visszautasítja, ha az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik, és e törvény ahhoz más jogkövetkezményt nem fűz.

Az Ákr. 47. § [Az eljárás megszüntetése] (1) bekezdés a) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha a kérelem visszautasításának lett volna helye, annak oka azonban az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására.

176. A Döntőbizottság ezt követően a 4-5. vagylagos kérelmi elem határidőben történő előterjesztését vizsgálta.

177. Rögzíthető, hogy a közbeszerzés alapján 2021. július 2-án kötött szerződés lejárat dátuma 2022. július 5. napja volt, így az a tény, hogy a felek a szolgáltatást továbbra is fenntartották a 2022. július hónapra vonatkozó S 2221015 számú számlából és a teljesítésigazolásból kitűnt.

178. Azt a felek sem vitatták, hogy a kezdeményező részére a S 2221015 számla és teljesítésigazolás 2023. február 8-i nyilatkozatot megelőzően már rendelkezésre állt. A Döntőbizottság egyetértett a kezdeményező azon hivatkozásával, hogy a számlában és a teljesítésigazolásban szereplő tények további vizsgálata elengedhetetlen volt annak megállapításához, hogy a jogsértés fennáll-e, azaz a kérelmezett nem másik szerződés keretén belül teljesítette-e a szolgáltatást a kezdeményezői nyilatkozatban megjelölt Kbt.-beli jogszerű lehetőségek alkalmazásával.

179. A fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy a 2023. február 8-i nyilatkozat és dokumentum megismerése minősült a tudomásszerzés időpontjának, melyből egyértelműen megállapítható volt, hogy a kérelmezett „megbízás nélküli ügyvitel”-ként folytatta a szolgáltatás ellátását. A kezdeményező ezen tények birtokában dönthetett abban a kérdésben, hogy a megvalósult tényállás ismeretében mely jogsértés kapcsán kéri a Döntőbizottság vizsgálatát.

180. A Döntőbizottság megállapította, hogy a 2023. február 8. napján történt tudomásszerzéshez képest a 60 napos jogvesztő határidőn belül került előterjesztésre a kezdeményezés 2023. április 6-án, így ezen kezdeményezési elemek kapcsán a Döntőbizottság érdemi vizsgálatot folytatott le.

181. A Döntőbizottság ezt követően azt a kifogást vizsgálta, hogy a szerződés ellenőrzési eljárás eljárási határidejének megtartottsága milyen kihatással volt a határidőben történő eljárás kezdeményezésre.

A Kbt. 189/A. § (1)-(3) bekezdései az alábbiakat ismerteti:

„(1) A szerződés-ellenőrzési eljárás ügyintézési határideje az eljárás megindulását követő napon kezdődik.

(2) A szerződés-ellenőrzési eljárásra nyitva álló ügyintézési határidő 90 nap, amely egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbítható.

(3) Az ügyintézési határidőbe nem számít bele:

a) a szakhatóság eljárásának időtartama,

b) a szakértői vizsgálat lefolytatásának és a szakértői vélemény elkészítésének időtartama,

c) a hiánypótlásra felhívástól, az annak teljesítéséig terjedő időtartam,

d) az ügyfélnek a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére, illetve okirat vagy más irat bemutatására való felhívásától az annak teljesítéséig terjedő időtartam.”

182. A Döntőbizottság a Fővárosi Törvényszék 104.K.704.193/2021/27. számú ítéletében foglaltakat tekintette e körben irányadónak, mely szerint „...a tudomásszerzés időpontja bekövetkezésének ténye nincs összefüggésben a szerződés-ellenőrzési eljárás lefolytatására rendelkezésre álló határidő megtartottságával, mivel a Kbt. 153. § (4) bekezdésében meghatározott törvényi vélelem alapján a tudomásra jutás időpontja az ellenőrzési jegyzőkönyv elkészítésének időpontjával egyezik meg, ennek megdöntése esetén pedig a tudomásszerzés időpontja az a nap, amikor a jogsértést megalapozó tények a hivatalbóli kezdeményező birtokába kerülnek, azaz az ellenőrzés eredményéről való tudomásszerzés ténylegesen – akár az eljárást lezáró jegyzőkönyv elkészítése előtt – bekövetkezik.”

183. A fentiek alapján jelen esetben a Döntőbizottság nem vizsgálta, hogy a kezdeményező betartotta-e a Kbt. 189/A. §-ában rendelkezésre álló határidőket, hiszen az eljárást lezáró jegyzőkönyv készítésének időpontjától eltérő időpontot vett figyelembe tudomásszerzéseként, ezért ezen kérdésnek jelen esetben nincs relevanciája.

184. A Döntőbizottság ezt követően azt az eljárásjogi kifogást vizsgálta, hogy a kezdeményezőnek a szerződés ellenőrzés körén kívül a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontja alapján van-e lehetősége jogorvoslati eljárás kezdeményezésére.

185. A Döntőbizottság osztotta a kezdeményező azon álláspontját, mely szerint a Hatóság elnökének a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontja általános jelleggel biztosítja a jogorvoslati eljárás kezdeményezésének lehetőségét, amennyiben a feladatköre ellátása során a közbeszerzésekről szóló törvénybe, illetve a közbeszerzésekről szóló törvény felhatalmazása alapján alkotott rendeletbe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomására. Ezen feladatellátásnak minősül a szerződés teljesítésének, módosításának ellenőrzése is, mely külön került nevesítésre a Kbt. 187. § (2) bekezdés j) pontjában.

186. Ebből következően megállapítható, hogy a kezdeményező a Kbt. 187. § (2) bekezdés j) pontjában ismertetett feladat-ellátása körében a Kbt.-be ütköző jogsértést észlelte, mely kapcsán jogszerűen kezdeményezett jogorvoslati eljárást, ezért e körben a kifogást nem találta alaposnak.

187. A Döntőbizottság a fentieket összegezve megállapította, hogy a kezdeményezés 4-5. eleme tekintetében az eljárásjogi kifogások nem álltak fenn, így e körben a Döntőbizottság érdemi vizsgálatot folytatott az alábbi releváns rendelkezések alapján.

188. A Döntőbizottság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az ajánlatkérő a szerződés lejártának napját követően a szerzési igényét a Kbt. rendelkezéseit megsértve valósította-e meg.

A Kbt. 4. § (1) bekezdése értelmében a 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió (ideértve a védelmi és biztonsági tárgyú koncessziót is) megkötése érdekében az 5–7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós szerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerint e törvény alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek:

e) az a jogképes szervezet, amelyet nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, kifejezetten közérdekű tevékenység folytatása céljából hoznak létre, vagy amely bármilyen mértékben ilyen tevékenységet lát el, feltéve, hogy e szervezet felett az a)–e) pontban meghatározott egy vagy több szervezet, az Országgyűlés vagy a Kormány közvetlenül vagy közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni vagy működését többségi részben egy vagy több ilyen szervezet (testület) finanszírozza.

A Kbt. 6. § (1) bekezdés c) pontja értelmében e törvény alkalmazásában – a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljából lefolytatott szerzés során – közszolgáltató ajánlatkérő az 5. § (1) bekezdésében meghatározott szervezet, amennyiben az alábbiakban meghatározott közszolgáltató tevékenységet folytatja, vagy ilyen tevékenység folytatása céljából hozták létre

c) vasúti, automatizált rendszerekkel, villamossal, trolibuszal, autóbuszal vagy drótkötélpályán történő közlekedés terén közszolgáltatást nyújtó hálózatok létesítésével vagy üzemeltetésével kapcsolatos tevékenység.

A Kbt. 8. § (1) bekezdése értelmében közbeszerzésnek minősül a közbeszerzési szerződés, valamint az építési vagy szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti megkötése. A közbeszerzési szerződés tárgya árubeszerzés, építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése lehet.

A Kbt. 8. § (4) bekezdése alapján a szolgáltatás megrendelése – árubeszerzésnek és építési beruházásnak nem minősülő – olyan beszerzés, amelynek tárgya különösen valamely tevékenység megrendelése az ajánlatkérő részéről.

A Kbt. 16. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni. Mennyiségi eltérés meghatározása esetén a szerződésben megjelölt legnagyobb mennyiséget kell figyelembe venni a becsült érték meghatározása során.

A Kbt. 17. § (3) bekezdése alapján a szolgáltatás becsült értéke olyan szerződés esetében, amely nem tartalmazza a teljes díjat:

b) határozatlan időre kötött szerződés vagy négy évnél hosszabb időre kötendő szerződés esetén a havi ellenszolgáltatás negyvennyolcszorosa.

A Kbt. 21. § (1) bekezdés értelmében az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárásokra a Második Részt, az ezek alatti és egyben a nemzeti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési eljárásokra a Harmadik Részt alkalmazva kell eljárni, kivéve, ha e törvény másként rendelkezik. Jogszerűen jár el az ajánlatkérő akkor is, ha e törvény valamely közbeszerzés megvalósítására - ideértve a 3. melléklet szerinti szociális és egyéb szolgáltatások igénybevitelére irányuló közbeszerzési eljárásokat is - a Harmadik Rész alkalmazását rendeli, az ajánlatkérő azonban a Második Rész szabályait alkalmazva folytatja le a közbeszerzési eljárást.

A Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 74. § (1) bekezdés d) pontja szerint a Kbt. 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti közbeszerzési értékhatár - kivéve a közszolgáltatói szerződésekre vonatkozó értékhatárt - 2022. január 1-jétől 2022. december 31-éig szolgáltatás megrendelése esetében 15,0 millió forint.

189. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő/beszerző az EKR ajánlatkérői nyilvántartása alapján a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti klasszikus ajánlatkérőnek és a Kbt. 6. §-a szerinti közszolgáltatónak minősül (EKR azonosítója: EKRSZ_59877480).

190. A beszerzés tárgyát tekintve megállapítható, hogy az őrzés-védelem szolgáltatás megrendelésnek minősül, és ezen beszerzés kapcsán az ajánlatkérő/beszerző klasszikus ajánlatkérőnek számít, nem pedig közszolgáltatónak.

191. A Döntőbizottság a beszerzés értéke kapcsán elsődlegesen megállapította, hogy nincs relevanciája annak, hogy a kérelmezett milyen polgárjogi jogviszony alapján folytatta a

szolgáltatást, mivel a Döntőbizottságnak csak azt kell vizsgálnia, hogy az ajánlatkérő/beszerzőt terhelte-e közbeszerzési eljárás lefolytatási kötelezettség vagy sem. A Döntőbizottság figyelembe vette ennek során azt is, hogy bár a kérelmezett állítása szerint megbízás nélküli ügyvitelként végezte a szolgáltatást, de az ajánlatkérő nyilatkozata szerint egyeztetéseket folytatott a kérelmezettel a szolgáltatás biztosítására és ennek során megegyezés született. Ebből következően az ajánlatkérő tudtával és beleegyezésével végezte a kérelmezett a tevékenységet, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy az ajánlatkérő teljesítési igazolást bocsátott ki havonta és a számlák benyújtását követően azokat kifizette.

192. Megállapítható, hogy a 2022. július 4. és 2023. február 28. közötti teljesítési időtartama kérelmezett nyolc számlát állított ki nettó 29.193.360.- Ft összegben, melyből 18.940.578.- Ft került kifizetésre az ajánlatkérő/beszerző részéről, így a beszerzés visszterhesnek minősül.

193. Tekintettel arra, hogy a Kbt. 17. § (3) bekezdés b) pontja alapján a szolgáltatás az eredményes közbeszerzési eljárás időpontjáig tartott volna, ami határozatlan idejű szolgáltatás megrendelésnek minősül, így ezen rendelkezés alapján számított becsült érték is meghaladta a klasszikus ajánlatkérők esetében figyelembeveendő 15 MFt-os értékhatárt, így az ajánlatkérőnek/beszerzőnek igénye kielégítésekor közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatnia.

194. A fentiek alapján megállapítható, hogy az ajánlatkérő/beszerző beszerzési igénye megvalósításával megsértette a Kbt. 4. § (1) bekezdését.

195. A kezdeményező 5. kezdeményezési elemét vagylagosan, a 4. kezdeményezési elem alaptalanságára tekintettel terjesztette elő. Ennek kapcsán a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő és a kérelmezett között 2021. július 2-án kötött szerződés rendelkezése kizárta a szerződés meghosszabbításának lehetőségét, így a Döntőbizottság az ajánlatkérővel és a kérelmezettel azonos álláspontra helyezkedett, azaz a korábbi szerződés kapcsán nem volt lehetőség a teljesítési időtartam szerint módosításra, és a szerződést a felek nem is módosították. Fontos annak is rögzítése, hogy a kezdeményező azonos tényállási elemekre építve állította a Kbt. jogsértő mellőzését és a jogsértő szerződésmódosítást is. A jelen ügy specifikumaira tekintettel a Döntőbizottság a Kbt. jogsértő mellőzését megállapította, így a szerződés módosítása kapcsán az eljárást - okafogyottság miatt - megszüntette.

Az Ákr. 47. § [Az eljárás megszüntetése] (1) bekezdés c) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás okafogyottá vált.

196. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdések szerinti hatáskörében eljárva a Kbt. 165. § (2) bekezdés c) pont alapján megállapította a jogsértés megtörténtét és az e) pont szerint bírságot szabott ki. A Döntőbizottság Kbt. 152. § (8) bekezdésére figyelemmel a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 47. § (1) bekezdés a) és c) pontja alapján az eljárást az 1-3. és 5. kezdeményezési elemek tekintetében megszüntette.

197. A Döntőbizottság Kbt. 165. § (2) bekezdése e) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés e) pontja szerint a bírság kiszabása kapcsán nem mérlegelhet, és a (7) bekezdés alapján annak összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 15%-a lehet.

198. A Kbt. 165. § (11) bekezdés alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
- e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
- f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat

figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

199. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (11) bekezdése szerinti a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét figyelembe vette. A Döntőbizottság álláspontja szerint az ajánlatkérő/beszerző súlyos jogsértést követett el azzal, hogy közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével valósította meg a beszerzési igényét. A Döntőbizottság figyelembe vette a beszerzés nemzeti közbeszerzési értékhatárt meghaladó becsült értékét. A Döntőbizottság álláspontja szerint magasabb összegű bírság kiszabását indokolja az, hogy a megállapított jogsértés már nem reparálható. A Döntőbizottság figyelembe vette azt is, hogy a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése nem csak közbeszerzési jogi szempontból minősül súlyos jogsértésnek. A közpénzek felhasználásának átláthatósága szenvedett csorbát, a közpénzek felhasználásának gazdaságossága ellenőrzése hiúsult meg a jogsértés által.

200. A Döntőbizottság értékelte továbbá, hogy korábban a beszerzővel szemben az adott beszerzés kapcsán nem állapított meg jogsértést. A Döntőbizottság értékelte, hogy a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között hosszú idő telt el, továbbá tekintettel volt arra, hogy a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volta nem volt megállapítható.

201. E szempontokat összességében mérlegelve, a beszerzés tárgya értékének is figyelembevételével a Döntőbizottság a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak, amely összeg nem éri el a Kbt. 165. § (7) bekezdésében meghatározott maximális mértéket.

202. A szerződések semmissége tekintetében a Döntőbizottság az alábbi megállapításokat tette.

A Kbt. 145. § (3a) bekezdése szerint a Döntőbizottság hatáskörébe tartozik a Kbt. 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértés alapján a szerződés semmisségének megállapítása, valamint a Kbt. 137. § (3) bekezdésben foglalt körülmények alapján annak megállapítása, ha a Kbt. 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértéssel érintett szerződés nem semmis. A Döntőbizottság hatáskörébe tartozik továbbá annak megállapítása is, hogy a Kbt. 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés miatt semmis szerződés esetén a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményei alkalmazása körében az eredeti állapot helyreállítható-e.

A Kbt. 165. § (2) bekezdésének g) és h) pontjai szerint a Döntőbizottság határozatában:

g) hivatalból megállapítja a Kbt. 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés esetén a szerződés semmisségét vagy a Kbt. 137. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén azt, hogy az érintett szerződés nem semmis;

h) megállapítja, hogy a Kbt. 137. § (1) bekezdésében meghatározott jogsértés miatt semmis szerződés esetén az érvénytelenség jogkövetkezmenyei alkalmazása körében az eredeti állapot helyreállítható-e.

A Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis a szerződés, ha azt a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg.

A Kbt. 137. § (3) bekezdése szerint a Kbt. 137. § (1) bekezdéstől eltérően a szerződés nem semmis, ha kiemelkedően fontos közérdek fűződik a szerződés teljesítéséhez. A szerződéshez közvetlenül kapcsolódó gazdasági érdek (így különösen a késedelmes teljesítésből, az új közbeszerzési eljárás lefolytatásából, a szerződő fél esetleges változásából vagy az érvénytelenségből következő kötelezettségekből eredő költség) nem tekinthető kiemelkedően fontos közérdeknek, a szerződés érvényességéhez fűződő további gazdasági érdekek pedig kizárólag akkor, ha a szerződés érvénytelensége aránytalan következményekkel járna.

203. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés h) pontjára tekintettel a Kbt. 137. § (3) bekezdése alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő/beszerző és a kérelmezett közötti megállapodás semmis, tekintettel arra, hogy azok teljesítéséhez nem fűződött kiemelkedően fontos közérdek az alábbiak szerint. A Döntőbizottság rögzíti, hogy megvizsgálta az ellátandó tevékenységet és megállapította, hogy a teljesítéséhez nem fűződik kiemelten fontos közérdek, továbbá a megállapodás érvénytelensége nem jár aránytalan következménnyel. A semmisség megállapítása mellett a Döntőbizottság megállapította, hogy az érvénytelenség másodlagos jogkövetkezmenyei körében az eredeti állapot nem állapítható helyre. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az eredeti állapot helyreállítása csak dolog tulajdonának átruházására irányuló szerződések esetén lehetséges, amelyek eredetileg mind reverzibilisek. Eredetileg is irreverzibilis szolgáltatások esetében az eredeti állapot helyreállítása fogalmilag kizárt. A kezdeményezés keretében vizsgált megállapodás tárgya őrzés-védelmi feladatok voltak, amelyek kétség kívül irreverzibilis szolgáltatások. A Döntőbizottság megállapította, hogy a szerződések megkötése előtt fennállt helyzet, tehát az eredeti állapot visszaállítása lehetetlen.

A Kbt. 165. § (7b) bekezdése szerint a Kbt. 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapítása esetén, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapítja, hogy az eredeti állapot helyreállítása a szerződés érvénytelensége jogkövetkezmenyei alkalmazása körében nem lesz lehetséges, a (6)-(7) bekezdésben foglaltakon túl további bírságot szab ki, amelynek összege – az eset összes körülményét figyelembe véve – legfeljebb a szerződés értékének 15%-a.

204. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (7b) bekezdés alapján további, a rendelkező részben megállapított összegű bírságot szabott ki az ajánlatkérő/beszerzővel szemben.

205. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (7b) bekezdés alapján kiszabott bírság összegének megállapításakor az eset összes körülményét figyelembe vette.

206. A Döntőbizottság értékelte a beszerző eljárást segítő együttműködő magatartását, valamint azt a körülményt, hogy nem lehetett azt megállapítani, hogy a jogsértés

nyilvánvalóan szándékos volt, és azt is, hogy a Döntőbizottság jogsértést nem állapított meg a beszerzővel szemben az adott közbeszerzési eljárásban.

207. A Döntőbizottság értékelte, hogy a beszerző súlyos jogsértést valósított meg azzal, hogy közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével valósította meg beszerzési igényét. E szempontokat összességében mérlegelve, a beszerzés értékének is figyelembevételével, a Döntőbizottság a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak, amely összeg nem éri el a Kbt. 165. § (7a) bekezdéseiben meghatározott maximális mértéket.

208. A Döntőbizottság a költségek viseléséről az Ákr. 125. § (1) bekezdés szerint rendelkezett.

209. A határozat nem érdemi (megszüntető) rendelkezése(i) elleni önálló jogorvoslat lehetőségét a Kbt. 169. § (1) bekezdése, a határozat érdemi rendelkezése(i) közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

210. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdése b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2023. július 18.

Dr. Szvetnik Ágnes sk
közbeszerzési biztos

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Uherné Dr. Laczi Orsolya sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Ajánlatkérő/beszerző képviselője, kizárólag elektronikus úton
2. I. és III. r. Kérelmezett képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. II. r. Kérelmezett, kizárólag elektronikus úton
4. Kezdeményező képviselője, kizárólag elektronikus úton
5. Miniszterelnökség, kizárólag elektronikus úton
6. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton